

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XIII. V Ljubljani, decembra 1896. *12. zvezek.*

Druga adventna nedelja.

I. Resnice sv. vere. — II. Potreba odrešenja.

Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo? Mat. 11, 3.

1. Preden je Janez Krstnik daroval svoje življenje za Kristusa pod rabljevim mečem, pošlje k njemu iz ječe dva učenca vprašat: *Si ti, kateri ima priti, ali naj drugega čakamo?* Tega pa Janez ni vprašal zavoljo sebe, ker je dobro vedel, da je Kristus objubljeni Mesija ter je po sv. Duhu razsvetljen, že očitno pričal o njegovem božanstvu pred ljudstvom rekoč: *Glejte Jagnje božje, katero odjemlje greh svetá!* (Jan. 1, 29.) To je marveč storil zavoljo svojih učencev, da bi jim dal priliko Kristusa spoznati, ga slišati, njegove čudeže videti ter se tako prepričati, da je objubljeni Odrešenik že na svetu. Zato se pa Jezus pri njih vprašanju sklicuje le na svoja dela: *Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje.* (Matevž 11, 4, 5.) Iz teh čudežev so torej lahko spoznali, da je on tisti, katerega iščejo.

2. To vprašanje Janezovih učencev pa nam tudi spričuje tedanje pričakovanje in hrepenenje po Odrešeniku, ki je navdajalo ne le Jude, ampak tudi malikovalce. Ako hočemo vedeti vzrok tega, pokličimo si le v spomin, kar smo preteklo nedeljo premišljevali o podedovanem grehu; kako je po prvem grehu vse človeštvo postalo popačeno na umu in volji in nesrečno na duši in na telesu. Ako bi mogli pregledati vso zgodovino od padca v

raju naprej do Kristusa, prepričali bi se popolnoma, da je človeštvo res bolehalo na vseh zléh, ki jih Mesija v današnjem odgovoru na učenca zaznamuje, da je bolehalo ne samo v telesnem, temuč še bolj v dušnem pomenu. Pri takem stanju je bilo človeštvu pač pomoč in zdravilo — odrešenje potrebno. Ako bi bilo človeštvo samo telesnih, časnih nadlog in trpljenj oproščeno, ne bilo bi mu s tem dosti pomagano, človeško srce bi se ne zadovoljilo; duša človekova, ki je bila ločena od Boga, pripeljati se je morala zopet k njemu nazaj ter rešiti za večnost. Tedaj je bilo potrebno duhovno odrešenje in sicer: 1. od zmote, 2. od greha, 3. od grešnega dolga, o čemur se hočemo danes z božjo pomočjo še bolj natanko prepričati.

I. 3. Kolikor bolj so se ljudje po zemlji razširjali, toliko bolj so na Boga pozabili in toliko bolj so se razširjale tudi pregrehe. Tekali so za posvetnim veseljem, navezovali so svoje srce na minljive, pozemelske reči. V posvetnih rečeh so se kazali prebrisane in znajdene, v spoznanju božjem in večnih resnic pa vedno bolj nevedne in zaslepljene. Razun judovskega ljudstva, ki je imelo razodenje božje in je bilo pod posebnim vodstvom božjim, ugaševala je med drugimi vera v jednega, edinopravega Boga vedno bolj grozopolno; razuzdano malikovanje se je zmiraj bolj širilo, z jedno besedo: ljudje so zabrédli v strašno noč zmotnjav. Kmalu so stvar zamenjali s Stvarnikom. Različne reči v natori, iz katerih bi bili lahko spoznali vsemogočnost, dobrotljivost in modrost božjo, so imeli za bogove same. In tako so se izpolnile besede sv. pisma, ki pravi: *Modre so se imenovali, pa so neumni bili. Spremenili so veličanstvo neminljivega Boga v podobo minljivega človeka, in ptic in čveteronogatih in lazečih živalij.* (Rimlj. 1, 23.) Ali pa so imeli *ogenj ali veter ali hitri hlip ali okrožje zvezd ali veliko vodo ali solnce in luno za bogove, ko vladarje svetá.* (Modr. 13, 2.) In tako je bilo končno toliko bogov, kolikor jih je samovolja zahtevala.

Tako so Perzijani molili solnce, luno in zvezde. Masageti so častili pse zbog njih zvestobe. Mongoli so molili krave; Indijanci strupene kače. Frigi in Tartari so mišim skazovali božjo čast. Egipčani so imeli Apisa, na čelu lisastega junca, Ibisa, štoklji podobno ptico, in krokodila za bogove. Grki in Rimljani so se ponašali s celimi vrstami bogov; Cevs ali Jupiter je imel še celo trumo bogov pod seboj.

Še bolj smešno pa je bilo častenje lesenih ali kamenitih podob, kakor prerok Izaija (44, 12—17.) popisuje: *Kovač*

dela s pilo, v žrjavici in s kladvi vpodobuje (malika) . . . Lesni umetnik . . . poseka drevó . . . zaneti ogenj, in se pogreje in speče kruh: iz ostanka pa naredí boga in ga moli, naredí podobo in se pred njo priklanja. Polovico nje (smreke) v ognji sežgè, pri ti polovici je meso, kuha jéd, se najé in pogreje in pravi: „Aha, pogrel sem se, čutim ogenj!“ Iz nje ostanka pa si naredí boga in izrezano podobo, se pred njo vklanja in jo moli in prosi rekoč: Reši me, ker ti si moj bog! Lastne ročne izdelke so torej ljudstva po božje častila, izdelke iz zlatá, srebra, iz kamenja in rude in lesa. Tako so Filistejci imeli svojega Dagona (1 Kralj. 5, 2.), Babilonci svojega Baala, Feničani svojega Moloha itd.

4. Pa kako? bote vprašali. Ali ljudje vendar le niso spoznali, kako so neumni in vražarski? Ne! kristijani, tega niso razvideli in bi tudi nikoli ne bili prišli k spoznanju. Ravno pred prihodom Kristusovim je dospelo malikovanje do najvišje stopnje; imelo je povsod krasne templje in mnogoštevilno duhovništvo, in je slovesno obhajalo praznike bogovom, katerih se je v rimskem cesarstvu končno štelo že čez 30.000. In ker je človeštvo več tisoč let živelo v takih blodnjah, ker so se ljudje med tem, ko so v posvetnih vednostih in umetnijah tako zelo napredovali in naredili občudovanja vredne umotvore, pogrezovali se v verskih resnicah zmiraj globokeje v temno nevednost, razvidno je, da bi se ne bili nikdar rešili iz teh zmotnjav.

No, tega ne verjamem, bi znal kdo reči. V sedanjem razsvitljenem stoletju pač ne bo nobeden tako neumen, da bi v več bogov veroval; kar mi sveta vera o Bogu pripoveduje, to že s svojo pametjo sam zapopadem. Takim modrovalcem je dobro naslednjo zgodnico v spomin poklicati: Kakor znano, je Kristof Kolumb našel Ameriko. Ko mu v neki družbi hočejo pomanjšati to slavo in nekateri pravijo, da bi bili tudi brez njega našli novi del svetá, vzame Kolumb jajce v roke ter vpraša: »Kdo izmed vas mi je v stanu to jajce postaviti na ost, da bo stalo?« Tega ni znal nobeden. Nato Kolumb vbije ost jajčino ter je postavi po koncu. Zdaj se vsi zasmеjejo ter menijo, da bi bili tudi oni lahko to storili. Kolumb pa odgovori: »Ker sem vam jaz pokazal, zdaj znate. Tako tudi veste sedaj pot v Ameriko, ker sem jo vam jaz prvi pokazal.«

Tako tudi mi vemo in spoznamo to in ono versko resnico in visoko skrivnost, ker nam jo je Bog razodel in ker nas jo sveta cerkev uči od mladih nog. Zato se ne smemo s svojo razsvitljenostjo in prebrisanostjo dosti ponašati. Če bi nas samo človeška pamet mogla voditi k pravemu cilju in večnemu zveličanju,

potem bi se Grki in Rimljani morali srečne imenovati, ker ti poganski narodi niso imeli ni trohice manj pameti kakor mi. Oni se ponašajo z umetniki, slikarji, podobarji, pesniki, modrijani, vojvodi, državniki, ki jih občuduje ves svet in proti katerim so novodôbni širokoustneži le pritlikovci. Če bi tedaj celo ti omikani narodi nikdar iz (verskih) zmotnjav do resnice ne bili dospeli, tedaj je dokazano, kako potreben je bil nesrečnemu človeštvu Zveličar, in sicer tak Zveličar, ki je, z božjo močjo oborožen, v stanu povsod razširjati luč in resnico, ljudi prepričevati, iz teme in noči jih izpeljati ter jim pokazati pot proti zgubljeni domačiji, proti nebesom.

II. 5. Toda kaj pomaga človeku, če tudi vé pravo pot proti nebesom, če pa noče po njej hoditi, ali pa tudi težke, trnjeve poti ne zmore, ali pa, če slednjič najde vrata nebeška zaprta in nobeden notri ne pride! In glejte, ravno to je bila žalostna nesreča padlega človeštva.

Prvi strašni in žalostni dokaz, kako je po grehu človeška volja postala nagnjena k hudemu, je že Kajn, ki je iz same nevoščljivosti in zavida ubil svojega nedolžnega brata Abelja. To pripoveduje sv. pismo že v prvih bukvah Moz., v 4. poglavju, in že nekaj vrstic naprej se bere: *Bog je videl, da je hudobija ljudij velika na zemlji, in da so vse misli srca vedno le v hudo obrnjene.* In tako je šlo dalje; človeštvo se je pogrezovalo zmiraj bolj v brezno hudobije. Kakoršno je bilo njegovo verstvo, polno zmot in spodtakljivih nauk, tako je bilo zadržanje ljudij in njih nravno življenje. Žalostno nam je sv. Pavel (Rimlj. 1, 24. 28. .) popisuje, ko pravi: *Bog jih je prepustil spačenemu poželenju, da delajo, kar se ne spodobi, . . . da so polni vse krivice, hudobije, nesramnosti, lakomnosti, polni nevoščljivosti, ubijanja, prepira, goljufije, hudodelnosti; podpihovalci, obrekovalci, Bogu sovražni, zasramovalci, prevzetni, napuhnjeni, izmišljevalci hudobij, starišem nepokorni, neumni, razuzdani, brez ljubezni, brez zvestobe, brez usmiljenja.*

6. Zato se ni čuditi, da je bila pri njih čednost le prazno imé. Ker če so tudi nekateri pogani imeli lepe lastnosti in delali dela, ki so bila čednosti podobna, so bila vendar le, ker so storjena bila iz lakomnosti, gospodoželjnosti in častihlepnosti, tako rekoč bliščeče hudobije. Celó največji in najbolj spoštovani možje in slavni modrijani med pogani se niso mogli povzdigniti do višje stopinje nrvnosti.

Veliki modrijan Platon je zagovarjal nečistovanje ter učil, da se smejo izpostavljati in zavreči lastni otroci; slavni Ciceron

je potrjeval samomor ter učil, da se zavoljo lastne koristi in dobička smé lagati in krivo prisegati. Če so omikani tako učili, kako je še le pri ljudstvu moralo biti z nrvnostjo! Ravnalo se je po napčnih naukih svoje vere in je menilo, da se prav ravná in živí. Saj so tudi med bogovi imele razne pregrehe svoje varuhe. Jupiter je bil prešestnik in očetomorivec. Boginja Juna je bila polna sumničenja in ženske zvijače. Vojskini bog Mars je hlepel po moritvi in krvi. Častili so Rimci Baha, ki je bil bog pijanosti in pijancev; Merkura, ki je bil bog goljufije in laži, varuh tatvine in tatov; Venero, ki je bila boginja nečistosti in nečistnikov. Skoro vsaka pregreha je imela svojega patrona v nebesih. Zato so pa tudi po svojih templjih z ostudnimi pregrehami menili malikom božje češčenje skazovati. Vrednost človeka se ni spoznala, človek se ni dosti več cenil kakor kaka žival. V rimskem cesarstvu in sploh v poganskem svetu je bilo več ko tri dele sužnjev, ki niso imeli nobenih pravic in je gospodar smel ž njihovim življenjem samovoljno ravnati. Grozovitost je bila paganov veselje, krvoločnost največja zabava, celo nežni ženski spol se je veselil, ko je gledal, kako so se sužnji med seboj v dvoboju ali ljudje z zverinami borili in mesarili. Dobro delo so mislili storiti, ko so na tisoče vjetnikov poklali malikom v dar, in stariši lastne otroke Molohu metali v ognjeno žrelo.

Da, zares grozno podobo o pogreznjenosti človeški nam kaže zgodovina. Nesrečno človeštvo je bilo podobno čredi nečistih živalij, katere do ušes tiče v smrdeči mlakuži. Pač je bil potreben mogočen prijatelj in pomočnik, ki bi uboge ljudi izvlekel in z močno roko milosti obrnil zopet na pravo pot proti nebesom; pač je bil potreben svet učenik in čudezen delivec milostij, da bi tako spačene ljudi zopet prepričal in vnel za čednost in dobro; kajti le po čednosti in svetosti so mogli ljudje zopet Bogu dopasti in postati njegovi ljubi otroci.

III. 7. Iz popisanega malikovanja in nenravnosti se razvidi, da je velika *reva in nadloga* slonela na človeštvu. To *strašno breme grešnega dolga* mu je moralo biti odvzeto in s prekletstvom obložena zemlja je morala biti spravljena z razžaljenim nebom, da bi se zaklenjena vrata nebeška zopet odprla.

Kristijani, pomislimo: Tistega, čegar tron so nebesa, čegar podnožje je zemlja, čegar kraljestvo je vesoljno stvarstvo, pred komur se tresejo tečaji zemlje in nebá, pred komur tisočkrat tisoč angeljev klečí v prahu, tistega neskončno velikega in svetega Boga je razžalil zemeljski črvič, človek, in zaničeval njegovo postavo. In tega prvega človeka so posnemali vsi ljudje, odpovedali so se sveti službi dobrega Očeta in so le delali, kar jim je veleval

hudi duh in njih strast. Kakor je Eva v paradizu rajši verjela hudobnemu duhu kot Bogu in ga ubogala, tako so se tudi njeni popačeni nasledniki rajši prepustili službi in gospodstvu hudega duha. In satan, *oče laži in morivec od začetka*, je zdaj imel človeštvo v svoji sužnosti, z verigami greha na-se in na pekel priklenjeno. Trikrat sveti in pravični Bog pa, ki ne more nič hudega gledati in prenašati, je imel nad človekom le stud in gnjus in mu je moral zapreti nebeška vrata.

8. Ako so hoteli ljudje še rešeni biti, je bil odrešenik potreben, kateri bi popolnoma zadostil pravici božji, jezo Božjo potolažil in človeka oprostil satanovega gospodstva. Kdo pa je mogel biti tak odrešenik? Človek? O, ne! Človeštvo samo sebi ni moglo pomagati, niti se rešiti. To so sto- in stoletja največje sramote, zmotnjav in nenravnosti in težkega jarma dokazovala. Kdor je sam berač in poln dolgov, ne more dolgov drugih ljudij poplačati. Kdor sam zdihuje v verigah in v ječi, ne more družega iz nje rešiti. — In vedite, predragi, da tudi angelj ni mogel človeštva odrešiti. Zakaj ne? Ker je tudi angelj le stvar in končno bitje. Veliki modroslovec in cerkveni učenik sv. Anzelm Kanterburiški pravi: »Če bi tudi vsi angelji iz nebes doli stopili, človeško natoro ná-se vzeli in vso svojo kri prelili, tako, da bi ves zemeljski krog plaval v krvi teh stvari, bi se s tem še ni za jeden sam greh pravici božji ne zadostilo; zakaj smrt vseh teh končnih bitij bi bila le končno (omejeno) zlo; greh pa kot razžaljenje neskončnega Boga je tudi neskončno veliko zlo (hudo), in tirja neskončno veliko zadostenje.«

O, kristijani! pazite, kak odrešenik je tedaj moral priti — Bog in človek v kup, da je mogel Bogu zadostiti in človeku zaslužiti, pazite pa tudi, kaj se hoče reči, Boga razžaliti, kak greh storiti! Da, le Odrešenik neskončne oblasti in visokosti je mogel človeštvu odvzeti težko breme grešnih dolgov.

9. Tak Zveličar tedaj, Bog in človek v kup, je bil človeštvu potreben, da bi ga bil oprostil zmote, greha in grešnega dolga. Predragi! če se zdaj ozremo krog sebe po svetu, ali se ne nahajajo tisti trije vzroki, zavoljo katerih je bil tedanjemu človeštvu Odrešenik potreben, tudi v sedanjem svetu? Tudi sedanji svet potrebuje Odrešenika.

a) Le memogredé omenimo, da še dve tretjini človeštva tavata v temi paganstva in svoja kolena klanjata pred narejenimi

maliki. Poglejmo na kristijane! Ah, mili Bog! kolika je pri mnogoterih nevednost, slepota duha — v popolne zmotnjave so zabrédli! Na tisoče jih ne vé nič ali le malo o Kristusu in njegovi cerkvi. Ta rod méni, da je omikan in razsvitljen, pač res po večah brezverskih lučnjakov — a pravo luč svetá, Jezusa Kristusa in rjegov sveti nauk, zametuje. Po napačni vedi zapeljani divjajo v novo, še hujše poganstvo. O duši nočejo nič vedeti, zato tudi zanjo ne skrbé.

b) Zato ni čuda, da slab nauk tudi slab sad rodi. Ako se pogleda v javno življenje, bi skoraj s psalmistom 13, 3. žalovaje tožili: *Vsi so zašli; vsi so malopridni postali; ni ga, da bi dobro delal, kar jednega ni.*

Trojna grešna korenina (Jan. 2, 16.) — *poželenje oči, poželenje mesá in napuh življenja*, kedaj so te strupene rastlike bolj poganjale kot v sedanjih časih?

Nezmerno hlepenje po bogastvu, lakomnost, skopost, goljufija in prevara, odrtija, prekanjenje in sleparstvo v malem in velikem, da, na milijone, ko posvetna oblast niti blizu ne more: vse to izvira iz poželenja očíj.

Da molčim o poželenji mesá, vas opozorim le na bolnišnice in na sodnijske obravnave.

Napuh življenja! — ta vzdiguje glavo po koncu. Kaj bi govoril o lišpanju in vsakoršnem razkošju, ki se vedno bolj vgnjezduje med svet? Poglejmo le, kako zginjuje spoštovanje in pokorščina do slehrne, duhovske in posvetne oblasti? Nepokorščine, trmoglavosti otrók proti starišem, poslov proti gospodarjem. Duhovstvo se zaničuje in obrekuje, ker ne smé in ne more trobiti v brezverski rog! Ta brezbožnost hoče vladati na svetu!

c) Grešni dolg je velik pred Bogom, zato on prepusti človeštvo veliki reví. Sedanji rod hodi po ognjenih tleh, ki grozí vso Evropo pahniti v brezno nadlog. In ali ravno sedaj ne iščejo posvetni mogotci pomočkov, da bi viharje ustavili? ali po svoje ne iščejo rešitve? — Če tedaj naš čas potrebuje Odrešenika, kaj je storiti? Vprašajmo z učenci Zveličarja: *Si ti, ki ima biti našemu času tudi odrešenik, ali naj družega čakamo?* Peter (Dej. ap. 4, 11.) odgovori: *Ta (Jezus Kristus) je kamen, ki je bil zavržen od zidavcev, kateri je pa vogeljni kamen* — brez katerega se poslopje sreče in blagostanja za narode povzdigniti ne more. Hitimo torej brez obotavljanja k Njemu! Amen.

Anton Žlogar.

2. Čveterni prihod Kristusov. — II. Prihod k nam o smrtni uri in k posebni sodbi.

Ljudem je odločeno enkrat umreti,
potem pa je sodba. Hebr. 9, 27.

Kaj je pač bolj primerno, kakor če v adventu tudi o adventu govorim! In ker so ravno štiri adventne nedelje, zato sem se tudi letos odločil od čveternega adventa (prihoda) Kristusovega govoriti. Danes teden sem vam popisoval tisti strašni advent Kristusov, kadar bo prišel na sodni dan z veliko močjo in častjo soditi žive in mrtve. Kdor ima še kolikanj vere in vesti, mora ga misel na te strašne reči pretresti in s strahom napolniti. In če bo takrat pravični komaj obstal, kam se bo dejal trdovratni grešnik? Prav je imel tedaj sv. Jeronim, da se je sodnega dné tako bal, da je vedno nanj mislil in da se mu je vedno tako zdelo, kakor da bi slišal angeljsko trobento, ki kliče k sodbi!

Pa se bo morda kdo s tem tolažil: češ, saj mi ne bomo tega dočakali, in napovedane strahote sodnega dné nas ne bodo zadele — Bog zná, kdaj? čez koliko sto ali tisoč let bo še-le sodni dan! — Preljubi, tudi jaz mislim, da mi ne bomo med tistimi, ki bodo ob sodnem dnevu še na svetu: ali zato strahotam sodnega dneva ne bomo ušli! Tudi tisti, ki bodo v grobéh, bodo slišali glas Sinú božjega in bodo vunkaj prišli. (Jan. 5, 28.) Tudi mi bomo gledali razdjanje svetá, poslušali strašno šumenje morja in valov in koprneli od strahú in čakanja tistega, kar ima priti čez ves svet! (Luk. 21, 26.) Tudi mi bomo videli, ko se bo pokazalo znamenje Sinú človekovega v oblakih nebá: in tudi mi bomo plakali! (Mat. 24, 30.)

Pa četudi je sodni dan še daleč, za nas je v nekem oziru vendar že blizo. Za nas bo namreč sodni dan precej po smrti: *Kajti odločeno nam je enkrat umreti in potem pride sodba* (Hebr. 9, 17.). *Ob uri namreč, katere ne vemo, bo prišel Sin človekov po nas!* (Mat. 25, 44.) Njegov advent je tedaj bližje, kakor mislimo. Ali smo pa tudi pripravljeni na ta advent? ali smo pripravljeni na smrt in posebno sodbo? To je pač imenitno vprašanje. Zato naj vam danes razložim: Kako se moramo in moremo na ta prihod Kristusov pripraviti o smrtni uri.

Konec svetá in sodni dan bo za nas že takrat, kadar bomo umrli. Ko pride za nas zadnja ura, takrat nam bo vse posvetno zginilo izpred očíj. Ta svet in vse, kar je na njem, bomo morali pustiti, vse, kar nam je bilo tukaj ljubo in drago, vse se bo od

nas ločilo: za nas bo takrat svetá konec. In précej po tem bo sodba, nič manj natančna, nič manj ojstra, kakor na sodni dan; samo, da ne bo očitna. — Ko bi tedaj danes bilo treba umreti in k sodbi stopiti, koliko bi nas bilo pripravljenih? Če pa nismo pripravljeni, začnimo se brez odloga, précej danes pripravljati, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo Gospod prišel.

Kako pa se na smrt in na posebno sodbo pripravljajmo?

1. Vsaki dan mislimo na smrt! Pogosta, vsakdanja misel na smrt je izmed najboljših pomočkov, če se hočemo greha varovati in v čednostih rasti! Saj pravi sveti Duh v Sirahovih bukvah: *Pri vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.) Greh pa je ravno tista reč, ki smrt dela najbolj grenko. Vzemi greh in vzel si smrti grenkobo. — Zato je pa velika neumnost, ako kdo noče na smrt misliti. Ali mar meniš, da je potlej ne bo, če ne boš nanjo mislil? Ravno tako bo prišla in morda še prej, pa tudi toliko strašnejša, kolikor si manj nanjo mislil. Ali boš mar tako delal kakor tica noj, ki bežeča pred sovražnikom glavo v pesek vtakne in reva misli, da, ker sovražnika ne vidi, je tudi on ne bo videl? — Če se tedaj smrti nikakor ogniti ne moremo, je vendar boljše, da ji zdaj vsaki dan v oči pogledamo, da se je zdaj nekako navadimo, da se je takrat preveč ustrašili ne bomo, kadar zares pride.

Kardinal Lavižer, tisti, ki je dalj časa po Evropi hodil, in denar in vojake nabiral, da bi ž njih pomočjo grdo suženjstvo v Afriki odpravil: ta kardinal je domov (v Algijer) prišedši v svoji stolni cerkvi si posvetil mrtvaško kapelo, v kateri je želel počivati po svoji smrti. Pri tej priliki je zbranim duhovnom in bogoslovcem tako ginljivo govoril, da se je vse jokalo. Med drugim je tudi rekel, da se ima za vse svoje vspehe posebno temu zahvaliti, ker je vsaki dan na smrt mislil. Ta misel, pravi, ga je povsod spremljevala, ta misel ga je priganjala k dobremu, k neprestanemu delu in trudu, k vstrajnosti in stanovitnosti; ta misel ga je varovala nespametnih korakov in grehov.

Oh, preljubi! naj ta misel tudi nas povsod in vsaki dan spremlja, in marsikaj bo v našem življenju drugače. Če bi mi vselej in povsod na smrt mislili, oh, koliko manj bi bilo greha, koliko več bi bilo v dobrem napredka.

2. Zdaj delajmo, kar bomo takrat želeli, da smo storili! — Kadar pride smrtna ura, le preveč manjka dobrih del. Oh, kako je takrat človeku žal, ker je premalo molil, prezanikerno božjo službo opravljal, preredkokrat sv. zakramente

prejemal, malokrat odpustkov se vdeleževal, slabo se postil, skoraj nič se pokoril, tako malo se zatajeval, malokdaj in premalo miloščine delil! Oh, zdaj bi rad to popravil, ali za večino teh del je prepozno. — Revežem lahko še kaj zapusti ali za druge dobre namene; ali zamude, kako jih bo popravil?

3. Zdaj opustimo, kar bomo takrat želeli, da smo opustili! — Veste, preljubi! kaj človeka o smrtni uri najbolj teži? Kaj mu vest najbolj grení? — To je greh, jedino le greh. Kaj bi človek takrat vse rad dal, samo da bi ne bil greha storil! — Zdaj greh človeka veseli in misli, da srečen ni, dokler greha ne stori; takrat pa mu bo ravno greh čez vse zopern. — Bil sem že pri mnogih umirajočih, pripravil sem jih že na stotine za zadnjo pot: ali nobenega še nisem dobil, da bi se bil na zadnje svojih grehov, hudobij in zmot veselil ali hvalil, ali z njimi se ponašal. Ampak nasproti je bilo vsakemu žal, da je pregrešno in hudobno in razuzdano živel. Povej, grešnik! razuzdani grešnik, ki od greha do greha letaš, povej, kaj boš imel na zadnjo uro od greha? Kaj ti bo pomagalo, da si se tolikokrat vpijanil? da si tolikokrat nečistost storil? da si jih toliko zapeljal? da si toliko krivic, pohujšanja naredil? Kaj boš imel na zadnjo uro od svoje lenobe, od neprestane kletvine? od hudega sovraštva? od verske zanikernosti? — Če ti tedaj takrat greh ne bo ljub, kaj ga vendar zdaj tako ljubiš? kaj ga ne pustiš? zakaj se ne pokoriš? Zato tako lepo opominja Tomaž Kempčan, ko pravi: Nečimerno je, kaj takega zdaj obljubiti, iskati in delati, zavoljo česar se bo treba na zadnjo uro kesati.

4. Učimo se umirati že zdaj v zdravih dnéh! — Kako pač to? Nikar ne recite: Umreti ni taka čednost, umreti pač vsakdo zna! Je že res, da umreti vsakdo zna, ker se ubraniti ne more: ali srečno, bogoljubno umreti zna le tisti, ki se je tega v zdravih dnéh učil, ki je bogoljubno in krščansko živel! Kdor se v življenju ni naučil nekaterih pobožnostij, takrat posebno koristnih, se jih tudi takrat naučil ne bo! V zadnji bolezni in na zadnjo uro je posebno treba, da kristijan večkrat in iz srca tri božje čednosti obuja, vero, upanje in ljubezen, da resnično kesanje čez svoje grehe čuti in izreka, da zaupanje in udanost v božjo voljo kaže, da Kristusovo trpljenje premišljuje, da petere rane poljublja, da sebe in vse svoje Bogu daruje! Treba je, da na zadnje posebno prav in pobožno sv. zakramente opravi, da sv. popotnico dobro pripravljen sprejme, da imé Jezus večkrat pobožno, če ne z besedo,

vsaj v srci izreče! — Vse to, pa še mnogo drugzega storiti, moliti in obuditi ne bo mogel, kdor se tega v življenju ni učil, kdor teh pobožnih vaj ni čutil, povsod in večkrat obudil. Povej mi, zanikrni kristijan, kako bodeš božje čednosti in kesanje na zadnje obudil, ko jih še zdaj ne znaš moliti? kako bodeš sv. zakramente prav in dobro prejel, ko zdaj tega nisi vajen? kako Jezusovo trpljenje premišljeval, ko še zdaj neznaš ne svetega rožnega venca, ne križevega pota?

Belarmin je imenitnega, učenega moža k smrti pripravljal. Prigovarja mu, naj kesanje čez grehe obudi. »Kaj je to, kesanje?« ga bolnik vpraša. »Jaz ne razumem, kaj če to biti, tudi takih rečij ne znam, ker se jih nikoli nisem učil! Vse prigovarjanje je bilo zastonj; nespokorjen je umrl. — Ko je nekdam mašnik nekemu bolniku ponujal bridko martro, naj poljubi Jezusove rane, je bolnik le pozlačeno podobo ogledoval in le vprašal, koliko velja, ker je gotovo iz zlata?

Torej, kar je človek v življenju znal, tudi na smrtno uro zná; česar se pa v življenju ni učil, se bo tudi na smrtno uro težko naučil. — Poslušajte nekatere vzglede: Sv. Pavel, prvi puščavnik, je cele noči preklečal in premolil, je pa tudi klečé umrl; našli so ga klečečega, kakor da je še živ. Sv. Janez od Boga je velikokrat v življenju objel sv. razpelo in rane Kristusove poljubljal — je pa tudi tako umrl. Oklenil se je namreč na zadnjo uro Jezusove podobe na križu in v tem stanu je tudi nekaj ur po smrti ostal, tako, da so ga komaj od podobe ločili.

Nasproti pa človek od svojih grešnih navad tudi na zadnje ne odstopi, ker skoraj drugače ne more. Nekateri kolne celo življenje, vsak dan in po večkrat: ali je mar potem čudo, če je še njegova zadnja beseda kletev? Marsikateri je v življenju pijanosti vdan: pa tudi na zadnje še pijančeva, če le more. Slišal sem že, da je kateri velik kozarec na zadnje v enem dušku izpil in potem dušo izdihnil. Previdel sem nekdam žensko, ki je za jetiko umrla. Pravili so, da je pijanka, in res so še ob njeni smrtni uri dobili pod posteljo poln lonec vina! Nek razuzdanec in pohotnež tudi na zadnjo uro ni hotel od nečistega znanja odstopiti. Ker v dejanju ni mogel grešiti, je podobo svoje priležnice tako dolgo poljubljal, da je v tem umrl! Oh strašna smrt!

Zatorej pravim: Tudi umreti se je treba učiti. Če v življenju nimaš nikoli ali le redkokrat pobožnih mislij in čutil, težko, da ti pridejo o zadnji uri. In če je bil kdo vedno le v posvetnih in pregrešnih zvezah, ni verjetno, da bo na zadnje svetnik postal. —

Kar se je kdo v življenju učil, tudi o smrti zná; česar se pa poprej ni učil, težko, da bi se nazadnje naučil!

Preljubi! Še ni zapela angeljska trobenta, še nam sije solnce milosti božje! Ali kmalu, kmalu, morebiti ne čez dolgo in Gospod bo tudi po nas prišel. Kakšne nas bo našel pri tem svojem adventu (prihodu)! Če nočemo, da bi nas v grehah našel, za časa greh odložimo, za časa se na ta njegov prihod (advent) pripravljajmo! Večkrat in pogosto mislimo na smrt in ta misel nas bo pred grehom varovala in k dobremu priganjala. — Delajmo zdaj, kar bomo na zadnjo uro želeli, da smo storili. Opustimo zdaj, kar bomo o smrtni uri želeli, da smo opustili. Posebno se pa učimo že zdaj vsaki dan umreti, s tem, da se zatajujemo, s tem, da se v tistih pobožnostih in čutilih vadimo, katere nam bodo takrat najbolj potrebne in koristne. Da kratko rečem: Živimo vsak dan tako, kakor da je zadnji dan našega življenja. Ako tako delamo, živimo, potem smo pripravljani na ta prihod (advent) Gospodov in se nam ne bo bati, naj pride Gospod, kadar hoče. Amen.

Janez Ažman.

Praznik brezmadežnega spočetja Marije Device.

Kako bomo vredno praznovali današnji praznik?

Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš njeno peto zalezovala.

I. Mojz. 3, 15.

V življenju sv. Anzelma, škofa in cerkvenega učenika, se bere, da je bil od angleškega kralja poslan k danskemu, da bi med obema naredil mir in prijaznost. Ko svojo nalogo srečno izvrši, vrne se po morju zopet z Danskega na Angleško nazaj. Med potjo pa nastane velik vihar, ter žuga barko potopiti. V tej stiski se prikaže Marija Anzelmu in mu reče: Ako hočeš zdrav v domovino nazaj priti, obljubi, da boš vsako leto 8. grudnia s posebno pobožnostjo praznoval praznik mojega spočetja. Sveti mož to rad obljubi. Vihar se ukroti, ter on z vsemi, kar jih je bilo v ladiji, srečno domu priplava. Ves presunjen hvaležnosti do Marije pové to tudi drugim škofom, in kmalo se vpelje opomnjeni praznik po večernih krajih, med tem, ko se je po jutrovih krajih praznoval že poprej.

Kar je Marija nekdam svojemu služabniku, sv. Anzelmu, naročila, to tudi nam velja. Tudi mi sedaj plavamo v barki sv. rimsko-katoliške cerkve proti svoji domovini, proti nebeškemu kraljestvu. Pa gorjé nam! tudi nas nadlegujejo hude nevihte pozemeljskih zapeljivostij na nevarnem morju sedanjega življenja; dušni sovražniki nam strežejo po duhovnem življenju in nam dostikrat tako silo delajo, da bi se kmalu v večno nesrečo potopili. Kaj nam pač ostaja družega, kakor da tudi mi zaupljivo kličemo Marijo na pomoč, ter vse njene praznike, zlasti pa današnji praznik njene brezmadežnega spočetja, praznujemo s pravo in resnično pobožnostjo. Pa zakaj praznujemo jedino le praznik čistega spočetja M. Device, med tem, ko tega praznika nimamo pri nobenem drugem svetniku? Odgovor je kratek in lahak ta: zato, ker drugi svetniki ob svojem spočetju niso bili sveti, ker so bili spočeti v izvirnem grehu; Marija pa je bila že v prvem trenutju svojega življenja, že v spočetju brez madeža greha in v milosti božji.

Kako hočemo torej danes res vredno ta veseli praznik Marijin praznovati? To bomo storili najboljše s tem 1. če preslavljamo Marijo kot vedno čisto Devico, in 2. če posnemamo njeno svetost; zatorej vam hočem danes razložiti, da je bila Marija vedno čista Devica, katere svetost pridno posnemajmo!

I. 1. Ko je kralj David svoje vojske končal in mirno začel živeti, je hotel Bogu lep tempelj pozidati, ker se mu ni zdelo prav in spodobno, da bi bila skrinja zaveze v kaki priprosti, s kožami pokriti hiši shranjena, med tem ko sam v krasni palači prebiva. Pa glejte! Bogu ni všeč ta veliki dar, katerega mu hoče kralj dati, ter mu sporoči po preroku Natanu: *Ti mi ne boš zidal hiše za stanovanje . . . sin pa, katerega boš dobil, naj mi zida hišo.* (II. Kralj. 7. 2. 13.) — Če že tedaj kralj David, ki ni po krivici krvi preival in kateri je bil silno pobožen, vendar ni bil dovolj svet, da bi bil vreden Bogu tempelj zidati, v katerem bi bila shranjena le samo skrinja zaveze, — kako sveta je morala biti šele Marija, v kateri je hotel sam Sin božji prebivati, pa ne samo prebivati, temveč tudi od nje človeško meso nase sprejeti, ali iz nje rojen biti! Sodite tedaj sami, če se res ne spodobi, da Marijo, božjo Mater, kot vedno čisto Devico, kot vedno brez slehrnega madeža, tedaj tudi brez izvirnega greha preslavljamo! Pač res si ne moremo misliti, da bi bil najsvetejši Sin božji hotel

rojen biti od nje, če bi bila kedaj omadežana s kakim grehom, marveč on, Najsvetejši, je gotovo hotel imeti tako čisto in sveto mater, kakor je bil On sam!

Če nadalje še pomislimo, kako čudežne reči je Bog nad Marijo storil, da je svojega angelja k nji poslal, ter ji oznanil, da bo mati njegovega Sina, da je moč sv. Duha prišla nad njo, ter da je z njegovo močjo brez volje moža Sinu rodila, po katerem je vse vstvarjeno, ter tako Devica bila pred rojstvom in po rojstvu ostala, kako bi potem pač mogli misliti, da bi ji bil Bog milost čistega spočetja odrekel, katera se ji je toliko spodobila! Res nam ni mogoče misliti, že po človeški pameti, da bi bila kedaj s kakim grehom omadeževana, — tudi z izvirnim ne, — zlasti ker imamo to resnico tudi v sv. pismu potrjeno.

2. V Mojzesovih bukvah beremo, da je Bog rekel kači, ko je Evo zapeljala: *Sovrašтво bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš njeno peto zalesovala.* Katera pa, mislite, da je tista žena, katera ima po besedi Gospodovi kači t. j. hudiču glavo streti? Nobena druga, kakor Marija. Če je tedaj Bog med Marijo in peklenko kačo vedno sovrašтво naredil, je pač s tem toliko rečeno, kakor da Marija in satan tudi za trenotek nista bila v zvezi, da Marija ni bila nikdar pod njegovo oblastjo, ali vedno brez vsega greha. Besede: ona ti bo glavo strla, pomenijo pač, da je Marija nad satanom popolno zmago dosegla, ga do kraja pokončala! Če bi bila pa Marija kdaj z izvirnim ali kakim lastnim grehom omadežana, bi bila pod njegovo oblastjo, od njega premagana, in ne moglo bi se reči, da je satanu glavo strla!

3. Kakor pa nam sv. pismo spričuje njeno čisto in brezmadežno spočetje, ravno tako jasno nam je kaže tudi ustno izročilo in vedni nauk sv. cerkve.

Sv. apostol Andrej je rekel nevernemu ahajskemu oblastniku: Kakor je bil prvi človek iz neomadežane zemlje vstvarjen, ravno tako je bil tudi iz neomadežane Device rojen drugi popolni človek, v katerem je Sin božji nam pridobil večno življenje, katero so ljudje po Adama zgubili! — Iz teh besedij sv. apostola se lahko sklepa na vedno brezmadežnost Marijino. Kakor je bil namreč prvi človek Adam iz čiste, neomadežane zemlje vstvarjen, ki še ni bila z nobenim grehom ognjušena: ravno tako je bil Kristus rojen iz neomadežane Device. Glejte, tako so že prvi kristjani po naukih svetih apostolov verovali, da je bila Marija

brez vsega madeža greha, kakor zemlja, iz katere je bil Adam vstvarjen.

Sv. Hijeronim imenuje Marijo *svitel oblak*, kateri ni bil nikdar v temi, temveč vedno v solnčni svitlobi! Sv. Peter Damijan pravi: *Marija je sicer meso po Adamu dobila, pa madeža ne!* — In sv. Efremski jo imenuje *čistejšo od angeljev in kerubinov*. In res, kako bi ona mogla biti gospa in kraljica angeljev, če bi bila kedaj na čistosti in lepoti za njimi? — Drugi sv. očetje imenujejo Marijo drugo Evo. Pa v čem hoče Marija Evi podobna biti? Ne morejo je Evi primerjati po grehu, pač pa pred grehom, kakor Paskazij Ratbrt, rekoč: Najvišji, ki je prvo devico, t. j. Evo vstvaril, je vstvaril tudi drugo devico, t. j. Marijo popolno čisto in brez madežno. Tako učijo sv. očetje!

4. Bog nam je pa še na nekak poseben način naznanil Marijino brezmadežno spočetje. Znano vam je, da njeni stariši, Joahim in Ana, so šele v visoki starosti dobili tega otroka. Tedaj sta se pobožna zakonska z molitvijo k Bogu obrnila, in res hčerko iz nebes izprosila, katero sta obljubila posvetiti le njemu. Pa zakaj jima je Bog šele v visoki starosti otroka dal, ko že ni bilo več upati zaroda? S tem je menda vsegamogočni Bog hotel naznaniti, da njihov otrok, ali preljubezniva hčerka Marija, ni prišla na svet po volji moža, ne po volji mesa in krvi, temveč po volji božji, — in da je tedaj tudi čista, — brez Adamovega greha, katerega mi po rojstvu in spočetju postanemo deležni.

5. Na vse te in druge dokaze se opirajoč je sv. cerkev naposled po slavnem papežu Piju IX. leta 1854. izrekla, kar je že poprej veroval ves katoliški svet: *da je bila Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, in da mora vsak kristijan to resnico trdno verovati, če hoče biti zveličan.*

6. Resnica Marijinega brezmadežnega spočetja je bila pa tudi v poznejših časih z mnogimi čudeži potrjena. Na Francoskem, v sedaj slavnoznanem Lurdu, se je Marija priprosti in ubožni deklici Bernardinki večkrat zaporedoma prikazala, in na njeno vprašanje: Kdo je? — odgovorila je: jaz sem brez madeža spočeta!

Več tacih čudnih dogodbe bi vam lahko povedal, pa izmed vseh omenim le še samo sledečo.

V mestu Parizu, — tudi na Francoskem, — je živel silno učen mož, Aleksander iz Hales po imenu. Le-ta se ni nikakor mogel zediniti z drugimi učeniki v tem, da bi bila Marija zares brez izvirnega greha, in je tudi druge učil, da je bila Marija ravno tako, kot drugi, v grehu spočeta. Napade ga huda bolezen, katera

se vsako leto ponavlja ravno ob prazniku brezmadežnega spočetja. Sedaj mu drugi svetujejo, da naj krivoverni nauk opusti in prekliče, in da naj Mariji obljubi jo kot brezmadežno častiti, potem vtegne ozdraveti. On res to stori — in glejte! odslej je bil popolnoma zdrav! Za to milost je bil Mariji ves čas svojega življenja hvaležen, in še na smrtni postelji je rekel: Marija, prijateljica moja, ti si vsa lepa, in madeža grešnega ni bilo nikdar na tebi!

Tako, preljubi! moramo tudi mi spoznati in klicati: Res Marija! Vsa lepa si ti in madeža ni bilo na tebi; ti si se nam precej v prvem začetku prikazala vsa lepa kot jutranja zarija, ti si druga boljša Eva, katere prokletstvo te nikdar ni zadelo; ti si jedina lilija med trnjem, katere kužni sopar izvirnega greha ni osmodil: to za trdno verujemo, in zato danes tvoj praznik z veseljem praznujemo, ter k tebi kličemo: O Marija! brez madeža greha spočeta, — prosi za nas!

II. Sedaj vam pa hočem še ob kratkem pokazati, kako prav storimo tudi, če njeno svetost posnemamo!

Bog bi bil Mariji lahko velike posvetne reči odločil in ji lahko kako imenitno kraljestvo, ali druge posvetne dobrote pripravil; toda glejte! vseh tacih rečij Bog Mariji ni odmenil. Res je bila iz kraljevega rodu, toda ta rod je ob njenem času že popolnoma opešal in ubožal. Njeni stariši so si z rokami služili svoj vsakdanji kruh. Marije ni čakala kraljeva palača, temveč borna kočja, ne brezskrbno življenje, temveč križi in trpljenje, in meč bolečin je imel predreti njeno srce!

Zakaj neki je Bog Marijo, svojo najljubšo stvar, tako pičlo obdaroval s posvetnimi dobrotami? Zakaj ji je odrekel vse, kar svet ljubi in visoko čisla? Ali mu morda pri Mariji ni bilo mogoče kaj tacega storiti? — O ne! Nebesa in zemlja so njegova lastnina, on jih lahko dá, komur jih hoče! Ali pa morda Mariji ni hotel kaj dobrega privoščiti? Tudi ne! — saj jo je izmed vseh družih njenega rodu svojemu Sinu za mater izvolil, in torej ne smemo dvomiti, da bi ji tudi kaj boljšega ne bil privoščil. Kaj je bil tedaj vendar vzrok, da ji je posvetne dobrote tako skromno in pičlo delil, ter jo le s svojo milostjo zaljšal in lepšal? — Bog nam je s tem hotel pokazati in nas podučiti, da milost božja preseže in prekosi vse zaklade na svetu! Posvetne radosti in dobrote so vse vkup prazne in nečimerne, ki nikogar ne morejo v resnici osrečiti in zadovoljiti.

Poglejmo le na kralja Salomona. Ta je bil v resnici otrok posvetne sreče. Bog mu je dal vsega posvetnega, kar si kdo misliti

ali poželeti more, v vsej obilnosti. Ni ga bilo še tako modrega kralja na kraljevem prestolu, kot je bil on. Mirni so bili časi med njegovim vladanjem, in noben sovražni sosed ni napadal meje njegovega kraljestva. Brezmerne kupe zlata in srebra je bilo nakopičenega v njegovih shrambah in sam je prebival v krasnih hišah. Najboljše jedi in pijače so se mu prinašale na mizo; vse veselje in kratkočase tega sveta je užival: pa glejte! ta kralj, ki se nam toliko srečen dozdeva, vendar pri vsem tem ni našel, kar bi ga bilo zadovoljilo, ker je sam rekel: vse je nečimernost nad nečimernost in teža duha! — Vidite, če tudi ga je svet srečnega štel, vendar ni bil!

Predragi v Kristusu! Ali se nam ne godi ravno tako? Ali ne spoznavate tudi vi sami dan za dnevom, da je vse pod solncem le nečimernost in obteženje srca in duše? O pač da! Ko bi vi tudi dovolj imeli vsega, kar je za srečno življenje potrebno, časti, zdravja, denarja in blaga, pa bi vendar ne bili prav zadovoljni, in vaše srce, akoravno majhno, bi se vendar z vsemi dobrotami tega sveta ne moglo zadovoljiti in napolniti, prazno bi ostalo pri vsej obilnosti! — Pa recimo, da bi tudi mogoče bilo, da bi se človeško srce s posvetnimi dobrotami dalo prav zadovoljiti in potolažiti, povejte mi, koliko časa pa bi ostala ta sreča?

Dalje gotovo ne, ko do smrti, ker smrt nas oropa vsega in nas revne in prazne položi v naročje zemlje!

Brat Tomaža Kempčana se je močno veselil nad hišo, katero je pozidal, in jo z velikim dopadanjem njemu kazal. Tomaž pa pravi, da je pri njegovi hiši neka velika napaka. Katera? vpraša radovedno brat. To je napačno, pravi nato Tomaž, ker si rekel v hišo vrata narediti. Kako to? se čudi brat. Kaj so mar vrata pri hiši napačna ali brez potrebe? Da, odgovori Tomaž, ker nekega dné bodo tebe mrtvega skozi ta vrata nesli, in ti boš moral hišo in vse kar imaš zapustiti. Tomaž je resnico povedal, kajti vsaka posvetna reč ima ta velik pregrešek nad seboj, da kmalu mine in nas zapusti, in če ne poprej gotovo ob smrti!

Kako prav storite tedaj tudi vi, če imate s sv. apostolom vse posvetne reči za nečimernost, če nanje nikdar ne navezujete svojega srca, še manj pa da bi zaradi njih svojega ljubega Boga žalili. Koliko boljše pa je za vas in koliko bolj prav storite, če Marijo v svetosti posnemate, ter posvečujočo milost božjo skrbno varujete. Če ste v milosti božji, ste vedno lahko veseli, če tudi v revščini živite ali po trnjevi poti za Marijo hodite, zakaj ker v vas prebiva tisti mir, katerega vam svet z vsemi svojimi bogastvi in dobrotami, veličastmi in veseljami ne more dati! In kadar

se bote pa vlegli na smrtno posteljo, o s kolikim veseljem in s koliko tolažbo bote šele takrat napolnjeni, če bote milost božjo vedno ohranili in pobožno in sveto živeli! Ne bo se vam treba bati, ne obupavati in zdihovati, — temveč zaupljivo bote svoje zadnje ure pričakovali, ker bote vedeli, da se vam bliža vaš ljubeznivi Oče, ki bo vas svoje otroke vzel v nebesa! Glejte tedaj, kako prav storite, in kako srečni ste za čas in večnost, če si prizadevate vedno v milosti božji živeti!

Pomislite pa nasprotno tudi, kako nesrečni ste, če v milosti božji niste!

Da vam to nesrečo prav živo postavim pred oči, vam povem zgled nekega Damokleja, kateri je imel nekega posilnega vladarja Dionizija za najsrečnejšega človeka na svetu, in kateri si je tudi take sreče želel. In zares se mu tudi ta srčna želja spolni. V kraljevem lišpu sedi sedaj Damoklej pri mizi z dobrimi jedmi obloženi, hlapci in dekle so mu na postrežbo. Damoklej je tako, po svoji misli, postal naenkrat najsrečniši človek. Pa glejte! hkrati obledi in se strese na vseh udih, nobena jed mu več ne diši, nobena pijača se mu ne prilega, zbežati hoče, ter kraljevo mizo zamenjati z mizo najubožnišega siromaka! Kaj pač more biti? Od kod v hipu ta sprememba? Jeli morda Damoklej ob pamet prišel? Ne! temveč Damoklej je pri kraljevi mizi sedeč svoje oči kviško obrnil, ter videl oster meč nad svojo glavo le na tanki nitki viseti, ki bi se vtegnila sedaj in sedaj odtrgati in njega umoriti; ta meč in misel mu vse veselje, jed in pijačo ogrenita!

Kristijani! v enaki nevarnosti, kot ta Damoklej, ste bili in ste še takrat, kadar niste v milosti božji! Spomnite se Ofna in Fineza, Absalona in tisočerih družih, kateri so bili v sredi hudobij iz življenja in sveta poklicani! Taka se vtegne vsakemu zgoditi, če ni v milosti božji, ker pred smrtjo ni nihče varen, najmanj pa grešnik! Če pa umrjete ravno takrat, ko v milosti božji niste, potem ste na veke zgubljeni. Večja nesreča vas tedaj ne more zadeti, kakor je ta, če milost božjo z grehom zapravite, ker milost božja je največ vredna, in zguba njena najbritkejša, ker nas postavlja v vedno nevarnost se vekomaj pogubiti!

Učite se tedaj iz tega, predragi poslušalci! danes, ko pozdravljamo Marijo, kot vedno v milosti božji živečo Devico, kako srečni ste, ako njo v svetosti posnemate, in kako prav imate, če se ne bojite zgubiti časti, zdravja, blaga, premoženja, da le ohranite milost božjo. Bog sam ima milost svojo za najboljši, najdražji,

najiminitniši dar, zato jo je pa tudi materi svojega Sina precej v prvem začetku njenega življenja, še v materinem telesu podelil, in jo že pri njenem spočetju obvaroval pred madežem izvirnega greha.

Vendar pa, predragi! ker milost božjo hranimo v krhkih posodah, katere se rade razbijejo, zato zdihujmo k Bogu, ki more iz slabih močne storiti; zdihujmo k deviški Materi božji, in kličimo jo na pomoč, posebno ob uri skušnjav, saj je ona Mati milosti božje, in je polna milosti, in ona nam bo gotovo rada od Jezusa, svojega Sina, moč in srčnost sprosila, da se bomo dobro vojskovali, pravični in v milosti božji ostali, ter dosegli krono zveličanja. Amen.

Andr. Šimenec.

Tretja adventna nedelja.

I. Resnice sv. vere. — III. Obljuba in pričakovanje Odrešenika.

Tisti čas so Judje iz Jeruzalema duhovnov in levitov poslali do Janeza, da so ga vprašali: „Kdo si ti?“
(Jan. 1, 19.)

1. Sv. Janez Krstnik je v puščavi tako ostro in spokorno živel in učil tako pretresljivo in prepričevalno, da je veliko ljudij mislilo, kaj ko bi on bil že obljubljeni Mesija, Zveličar sveta. Zato se danes nalašč odpravijo poslanci duhovnov in levitov iz Jeruzalema, glavnega mesta judovskega kraljestva, ter ga slovesno vprašajo: *Kdo si ti? Kaj praviš sam o sebi?* In Janez ni nič tajil, temveč naravnost povedal, da ni ne Elija, ne kateri izmed prerokov, ne Kristus sam. Iz tega vprašanja Judov pri Janezu in iz odgovora, ki so ga prejeli, razvidi se zopet, da je ves narod s hrepenenjem pričakoval Odrešenika. In zakaj? Zato, ker je bil Odrešenik, kakor smo se že zadnjič prepričali, tako zelo potreben, pa ker je bil od usmiljenega Boga tudi res obljubljen. Kakor smo zadnjič spoznali, da je bil Odrešenik človeštvu res potreben, tako se hočemo danes prepričati, da je bil

I. obljubljen,

II. splošno pričakovan.

I. 2. Ko slišimo veliko nesrečo, v katero je človeštvo zavoljo greha prvih starišev zabredlo, znalo bi jednemu ali drugemu priti

na misel: zakaj pa je Bog to dopustil? saj bi bil lahko zabranil tisti greh, če bi bil hotel. Res, Bog naj bi bil le človeka namesto človeka za kako drevo, kako rastlino ali brezpametno žival vstvaril, ki nima prostosti, ampak brez lastne volje sledi le natornemu nagonu. Toda tega Bog ni hotel, temveč v njegovem večnem sklepu je bilo zapisano, da naj bo človek prosto bitje, katero se more za dobro ali slabo odločiti in se ne dá zoper svojo voljo prisiliti v nebesa.

Bili so sicer krivoverci, ki so tajili prostost človekovo, toda vsak človek jim lahko dokaže, da napak trdijo, slehrni čuti vsak trenutek, da je prost ter lahko stori, kar se mu zljubi. Naravnost pa sv. pismo te krivoverce na laž postavlja, kjer govori sv. Duh (Sirah. 15, 17.): *Postavil je pred tebe vodo in ogenj, po čemur hočeš, stegni svojo roko. Človek ima pred seboj življenje in smrt (dobro in hudo), kar hoče, mu bo dano. — O izvolite si torej življenje, — prosi tako rekoč Bog sam ljudi v petih Mojzesovih bukvah.*

Človek si je po popolnem premisleku, ko je še celo sam sebi glasno govoril: *Ako bom od drevesa, ki v sredi vrta stoji, jedel, bom moral smrti umreti* — tedaj s popolnim prevdarkom, s popolno prostostjo izvolil hudo, izvolil ogenj in smrt. In zato je tudi prejel žalostni in pravični delež. Pa med tem, ko nas s strahom presune pravičnost božja, moramo v tistem trenutku hvaležno moliti njegovo neskončno ljubezen in usmiljenje.

3. Od vekomaj namreč se je Bog po svoji ljubezni usmilil naše reve ter sklenil poslati božjega Odrešenika in Zveličarja. Komaj je človek grešil ter žalil srce dobrega Očeta, pripravljeno je bilo srce mu prizanesti ter ga rešiti. Še poprej, ko je sodbo sklenil nad grešnim človekom, v tistem trenutku, ko sta se pred božjim veličastvom tresla in strahu trepetala pričakovaje, da ju bo zdaj zdaj zadela zažugana kazen, je usmiljeni Bog potrta človeka potolažil z obljubo Odrešenika.

Bog je namreč rekel kači, ki je bila s svojo prekanjenostjo zapeljala človeka, skrivnostne besede: *Ker si to storila, si prekleta nad vsemi živalmi in zvermi zemlje . . . Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona (on) ti bo glavo strla, in ti boš nje peto zalezovala. (I. Mojz. 3, 14. 15.)*

Vsi sv. očetje in razlagavci sv. pisma razumejo pod to ženo, o kateri Bog govori, najsvetejšo Devico in blaženo Mater Marijo in pod njenim zarodom Jezusa Kristusa, njenega božjega Sina,

našega Odrešenika. Po tem zarodu, po Odrešeniku, bo ona satanu glavo strla. Odrešenik bo pokončal vso njegovo moč in oblast, njemu satan z vsemi zvijačami in prizadevanjem ne bo mogel zoperstati, gospodstvo njegovo bo premagano in človeštvo njegove sužnosti rešeno. To, glejte predragi, je prva obljuba Odrešenika iz samih božjih ust.

Te svoje obljube pa Bog ni kar takrat spolnil. Bog je hotel, da bi se ljudje po dolgi skušnji sami prepričali, kako revne in spačene, kako nevedne in nezmožne za dobro da jih je greh naredil, kako da si sami ne morejo pomagati in kako potreben jim je Odrešenik. Vse, kar je Bog od te obljube Zveličarja pa do njegovega prihoda dopustil, je imelo človeštvo le pripravljati na prihod Mesijev.

Da bi ljudje one obljube ne pozabili, ampak polni upanja in tolažbe se ozirali proti prihodnjemu Odrešeniku, je ponavljal včasih tisto obljubo.

Ko je zvesti služabnik božji Abraham v dolini Mambre sedel pri svojem šotoru, prikazali so se mu trije možje. Ko so mu naznanili strašno kazen, ki bo zadela Sodomo, je njemu Gospod govoril, da ga bo velicega storil in da bodo v njem oblagodarjeni vsi narodi zemlje. (I. Mojz. 18, 18.) To obljubo mu je večkrat ponovil in posebno slovesno takrat, ko je bil pokoren povelju Božjemu, da naj daruje svojega sina Izaka: *zato te hočem blagosloviti in pomnožiti tvoj zarod, kakor zvezde na nebu in kakor pesek ob bregu morja . . . in blagoslovljeni bodo v tvojem zarodu vsi narodi zemlje.* (I. Mojz. 22, 17. 18.) Kar je Bog Abrahamu obljubil, je ponovil tudi njegovemu sinu Izaku in ta je blagoslov, katerega je Bog nanj razlil, po božji naredbi izročil svojemu drugemu sinu Jakobu.

Ko je bil sv. očak Jakob na smrtni postelji, je poklical vse svoje sinove in vnuke, da bi jih še zadnjič blagoslovil. V tem trenutku ga prešine duh božji, da jim prerokuje prihodnjo usodo. Ko pride vrsta na Judo, mu prerokuje, da bo on po svojih naslednikih gospodoval čez ves Izrael ter skrivnostno pristavi: *Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, in njega čakajo narodi* (I. Mojz. 49. 10.)

Po Mojzesu, vodniku izraelskega ljudstva, pa je Bog napovedal: *Preroka jim bom obudil zmed njih bratov, tebi jednakega, ter bom*

položil svoje besede v njegova usta, in jim bo govoril vse, kar mu bom zapovedal. (V. Mojz. 18, 18.)

Kralj David je tudi veliko prerokoval, o prihodnjem Odrešeniku; napoveduje o njem, kakor o kralju, kateremu bo Bog vsa ljudstva podelil v dedščino in lastnino; napoveduje, da bo ustanovil večno kraljestvo; da bo vekomaj duhoven po redu Melki-zebekovem.

Kakor skoro po vseh prerokih, je Bog po zadnjem preroku Malahiju (3, 1.) govoril svojemu ljudstvu: *Glej, jaz pošljem svojega angelja in bo pot pripravljala pred mojim obličjem. In zdajci bo prišel k svojemu tempelju Gospodovalec, katerega vi iščete, in angelj zaveze, katerega vi želite: „Glej pride, pravi Gospod vojskinih trum.“*

4. To so nekatere izmed obljub; dosti jasne in razločne so, iz katerih lahko vsak posname, da je usmiljeni Bog obljubil **Odrešenika**. Toda veliko je še drugih prerokovanj v stari zavezi, katere kar naravnost čas njegovega prihoda, kraj rojstva, okoliščine odrešenja določno naznanjujejo, kakor se bomo prihodnjič prepričali.

II. 5. In ravno zato, ker je bil **Odrešenik** tako določno obljubljen, zato ga je človeštvo pričakovalo s takim hrepenenjem. To se ne nahaja samo pri izvoljenem ljudstvu, katero je Bog na poseben način vodil, ampak tudi pri malikovalskih narodih, ki so tudi hranili še nekatere sledi prvotnega razodenja božjega. To spričuje mnogo pisanih dokazov.

Zgodovinar Tacit piše: »V starih duhovskih bukvah se bere, da bo v istem času Jutrova dežela mogočna postala, in da bodo iz Judeje vladarji prišli.« (Hist. V. 13.)

Svetonij, popisovaje življenje cesarja Vespazijana, pravi (c. 4.): »Po vsem Jutrovem se je bila raznesla neka stara, nepozabljiva govornica, po kateri je bilo odločeno od osode, da bodo ob tistem času prišli vladarji iz Judeje.«

Imenitni modrijan Sokrat je hrepené obračal svoje oči proti nebu ter spoznal: »Ako se pri tako popačenem stanu sveta kaj more zboljšati, se to ne more drugače zgoditi, kakor s posredovanjem božjim; na to moramo čakati (Alcibiad II.)

Da je izraelsko ljudstvo najbolj hrepené pričakovalo Zveličarja, je prav razumljivo. Saj so bile v prvi vrsti te obljube njemu dane, iz njegove srede je imel priti čudezni Osrečevalec ljudstva; Judeja je imela najprej okusiti blagi sad odrešenja in ta blagodar razširiti po vesoljni zemlji.

Vse pravične duše stare zaveze so se željno ozirale proti nebesom in pričakovale Mesija. To potrjuje Zveličar sam (Mat. 13, 17.): *Veliko prerokov in pravičnik je želelo videti, kar vi vidite, in niso videli; in slišati, kar vi slišite, in niso slišali.* Čujmo le nekaj zgledov v dokaz:

Razločno to opisujejo besede kralja Davida: *O Gospod, pošlji ga, ki nas bo rešil iz pekla; o da bi moje oči kmalo gledale Odrešenika!*

V imenu vsega ljudstva je željno klical prerok Izaija (45, 8.): *Rosite ga nebesa od zgoraj, in oblaki dežujte pravičnega, odpre naj se zemlja in rodi naj Zveličarja!*

Da so ravno ob času Jezusovem najbolj pričakovali Odrešenika Judje in Samaritani, učeni in neučeni, nam potrjujejo ne samo sv. evangelisti, ampak tudi drugi pisavci. Tako ravno današnji evangelij pripoveduje, da so Judje poslali duhovne in levite povpraševat Janeza Krstnika, ali je on obljubljeni Mesija, ali kateri prerok, ki ima pred njim priti?

Tudi Samarijanka je rekla Jezusu: *Jaz vem, da Mesija pride; kadar tedaj on pride, nam bo vse oznanil.* (Jan. 4, 25.)

In vse ljudstvo je mnogokrat strméč zavoljo Jezusovih čudežev vskliknilo: *Zares, to je prerok, ki ima priti na svet* (Jan. 6, 14.)

6. Pa zadosti; da je grešnemu človeštvu Odrešenik bil od Boga obljubljen, da je bil splošno pričakovan, posebno od pravičnih z nepopisljivim hrepenenjem, tega smo se danes prepričali in nad tem ni nobenega dvoma. Ali nek drug dvom, prijatelji moji! drug dvom imam — in žalibog je dandanašnji opravičen. To je: če tudi vsi kristijani novega zakona tako presrčno hrepené po Zveličarju, kakor narodi v stari zavezi? Pa kako? bodete vprašali, kako naj mi kristijani še hrepenimo po Odrešeniku, ker je že pred več ko 1800 leti prišel? In vendar, ljubi moji, in vendar moremo obuditi veliko hrepenenje in presrčne želje po njem, namreč po njegovi milosti, njegovi ljubezni, da bi mu zmiraj bolj služili, zmiraj bolj dopadli. In posebno se moramo veseliti praznika njegovega prihoda, sv. božičnega dneva, ter se dostojno nanj pripraviti. Glej, kristijan, bodisi zdaj kdorkoli hočeš, ti si bil kedaj reven grešnik, in bi še bil, in bi nikoli ne imel, upanja za nebesa, pekel bi bil za te gotov, ako bi v tisti blaženi noči Zveličar ne bil rojen. Glej, ti bi še sedel v žalostnem adventu, v mrzlih dnevih greha in pogubljenja, ako bi ti ne bilo vzhajalo

solnce odrešenja, Jezus Kristus. Jednako divjakom, glej, bi taval tudi ti po smrtni senci neverstva ter pripogibal pred maliki svoja kolena, ako bi Gospod ne bil prišel, te razsvetlil ter te sprejel v naročje svoje cerkve. Zopet nam dá Bog doživeti veliki dan milosti in usmiljenja, ob katerem so se po preteku 4000 let spolnile vse obljube in ki je bil tako željno pričakovan — dan, ko se je začelo naše odrešenje in zveličanje za nebesa. Kaj, o kristijani, ali ne čutimo nobenega nagona v sebi ga veselo in Bogu dopadljivo obhajati ter se mu presrečno zahvaliti? — O kristijan, ako ne zapaziš nobenega tacega občutka v svojem srcu, ako je tu notri hladno in ledeno, potem se je bati za tvojo ubogo dušo! Ali nimaš več žive vere v svojega Zveličarja, ali je pa v tvojem srcu vse polno grehov in strasti, da res nimaš potem po Odrešeniku hrepenjenja, ne nad njim veselja, ker on obsoja tvoje hudobije ter ti oznanuje ponižnost, pravičnost, zmernost, čistost, spravo in ljubezen. O predragi, molimo za take in jednake uboge grešnike! Ko greste zjutraj k zornicam, o začnite tudi vi z duhovnom presv. daritev, da kličete z njim: *Rorate coeli desuper . . . o rositate nebesa Zveličarja*, rositate ga, njegovo milost in njegovo usmiljenje v grešnikovo srce, da se zdrami iz smrtnega spanja. Vse pa, ljubi moji, opominjam s kraljevim prerokom (Ps. 36. 4.): *Imej veselje nad Gospodom in ti bo dal, kar želi tvoje srce*. Kakor pravičnim dušam v stari zavezi, tako naj bo še bolj nam kristijanom začetek, središče in konec vseh naših mislij in želja, veselja in upanja naš Zveličar Jezus Kristus. On je naše življenje, naša luč, naš pomočnik in osrečevalec. Naj posvetni otroci svoje upanje stavijo na denar, blago, čast in lepoto — nam pa veljajo besede ljubljene učenca: *Otročiči! Ne ljubite ne sveta ne tega, kar je v njem; ako kdo svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem* (I. Jan. 2, 15.) Saj vemo, da *podoba tega sveta mine*. Kmalu se bodo tudi naše oči v smrti zapirale in svet z vsemi sladnostmi in nečimernostmi bo zginil pred umirajočim pogledom kot pena in dim, in potem, ko bomo zapuščeni od ljudij v zadnjih zdihljajih ležali, le še ime Jezus iz mašnikovih ust slišali in križ, znamenje odrešenja, v rokah držali, potem bomo razumeli: *da ni nobeno drugo ime pod nebom dano ljudem, v katerem bi se mogli zveličati* — kakor ime Jezus. Amen.

A. Žlogar.

2. Čveterni advent Kristusov. — III. Prihod v naša srca pri sv. obhajilu.

Gospod je blizu. Fil. 4, 5.

1. *Gospod je že blizu.* Tako molimo danes duhovniki v svojih molitvah. In res: blizu je gospod, ker v desetih dneh bomo že ohajali sveti božični praznik, spomin prvega Jezusovega prihoda na svet.

2. *Gospod je blizu.* Tako pa piše sv. Pavel Filipljanom o drugem Jezusovem prihodu, ko bo namreč prišel o smrtni uri po nas, da nam dá obljubljeni plačilo. In res: Tudi ta prihod, naša smrtna ura in posebna sodba je blizu. Če tudi bo za nekatere smrt šele čez mnogo let prišla, je ta trenutek pri minljivosti vsega časnega vendar le blizu.

3. *Gospod je blizu.* To pa velja tudi v nekem pomenu o njegovem prihodu k poslednji sodbi. Kadar homo v grobu počivali, zdelo se nam bo to le kot kratko spanje, iz katerega nas bo kmalu zbudila angeljska trobenta.

4. *Gospod je blizu.* Te besede pa imajo še nek drug pomen. Blizu nam je namreč Gospod tukaj v tabernakelju v najsvetejšem zakramentu. In sicer je zato tako blizu nas, da ga moremo večkrat prejeti v svoje srce. In kadar Jezus pri sv. obhajilu pride v naše srce, takrat v resnici tudi ohajamo njegov prihod in lahko rečemo: Gospod je prišel k meni.

In o tem prihodu — prihodu Gospodovem — sem se namenil danes govoriti, ter rečem:

Kdor hoče srečno umreti in obstati na dan sodbe, naj večkrat in vredno prejema sveto obhajilo.

1. Smrt in sodba — to sta dve reči, katerih se vsak veren kristijan boji, in to po vsi pravici. Ob smrti bo končano naše življenje in časa ne bo več, pridobiti si še kaj za nebesa.

Pri sodbi pa bo treba račun dajati o vseh mislih in željah, o besedah in dejanjih, o lastnih in tujih grehah, o namenih in opuščanju. Tam ne bo mogoče kaj utajiti in braniti se, tam pa tudi ne bo mogoče kaj popraviti in povrniti! — Zatorej je popolnoma opravičen strah pred smrtjo in sodbo, in vsak prav in

pametno ravna, kdor na to dela in skrbi, kako bi si polajšal zadnjo uro, kako bi si pridobil milostno sodbo. — Vendar potolaženi bodite. Vsem rečem v tolažbo: V katoliški cerkvi imamo zadosten in gotov pripomoček zoper prevelik strah pred smrtjo in pred sodbo; ta pripomoček je sv. obhajilo, je Jezus v najsvetejšem zakramentu! Ali ravno tega jedinega in najzdatnejšega pripomočka nekateri ne poznajo, ali pa poznati nečejo. Kar je Janez Krstnik trdovratnim Judom rekel, to velja tudi o mlačnih današnjih kristijanah. *V sredi med vami stoji, pa ga ne poznate!* (Jan. 1, 26.) Blizu vas je Gospod v sv. rešnjem Telesu, pa ga nočete obiskovati in prejemati! In vendar je to jedini pripomoček, če hočete ubežati jezi božji. Zakaj gotovo je to: Kdor hoče na dan sodbe obstati in doseči milost, mora zdaj prejemati ta zakrament. To nam Jezus sam zatrjuje, ko pravi: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan* (Jan. 6, 55.) Kdor pa tega ne stori, se je izveličanju že odpovedal, kakor zopet Kristus sam naravnost pravi: *Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi.* In kadar duhoven obhaja, govori: Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa naj ohrani tvojo dušo v večno življenje!

Sedaj pa sami presodite, kako nespametno nekateri kristijani ravnajo. Smrti in sodbe se bojé, sv. obhajila se pa tudi branijo. Kako bodo taki obstali na dan sodbe? — Nasproti pa, kdor zdaj Jezusa večkrat in vredno prejema v najsvetejšem zakramentu, ima dobro zavest in tolažilno upanje, da ga Jezus tam ne bo zavrzel. Takim namreč bo tam porekel: Blagor vam, ki se na zemlji mene niste sramovali, ki ste me večkrat vpričo vseh prejeli in me spoznavali, zdaj pa jaz vas spoznam za svoje prijatelje pričo mojega Očeta; pojdite v veselje svojega Gospoda! Kateri pa ga nočejo zdaj prejemati, njim pa poreče: Poberite se izpred mene, jaz vas ne poznam: na zemlji me vi niste hoteli poznati in prejemati, zdaj pa tudi jaz vas ne poznam; poberite se izpred mene!

2. Kdor noče Jezusa pri sv. obhajilu sprejeti, je tudi grd nehvaležnik. Šaj imamo vendar vse dobrote le po Jezusovem zasluženju. Brez njega bi ne imeli upanja do nebes; brez njega in njegovega spravnega zakramenta bi bili že pogubljeni. In kaj On tirja za vse svoje dobrote? Druzega nič, kakor da ga v svoje srce pustimo, mu v njem damo stanovanje in postrežemo po svoji moči. In glejte, še tega ne dobi od nehvaležnih kristijanov. V

skrivnem razodenju namreč tako vabi: *Glej, jaz stojim pred vratmi in trkam, ako kdo moj glas posluša in mi vrata odpre, pojdem notri k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj!* (Skrivno razodenje 3, 20.)

Tako ljubi Jezus, naš največji dobrotnik, kliče, mlačen kristjan pa se ne zmeni za to, mu noče vrat svojega srca odpreti, ga noče v svoje srce pri svetem obhajilu vsprejeti! Ali ni to grda ne-hvaležnost?

Na Nemškem je živel blag učitelj s svojo ženo. Bila sta brez otrok. Ker sta imela dobro srce, vzela sta neko siroto, ki ni imela ne očeta ne matere, za svojo hčer in sta jo izredila, kakor bi lastne hčere boljše ne mogla. Dala sta jo tudi še v mesto, da bi se naučila koristnih ženskih del. Res je dekle v učenju dobro napredovala, zraven pa tudi postala prav zala. Zavoljo njene ne-navadne lepote jo je bogat meščan vzela za ženo. Ali glejte: bogastvo jo je oslepilo, svojih dobrotnikov je čisto pozabila. Dobri učitelj je umrl in njegovi udovi se je včasih trdo godilo. Ko pa zve, kako dobro se njeni rejenki godi, gre v mesto in misli, da bo že pri svoji hčeri pomoč in stanovanje dobila na stare dni. Ali žena se je zelo motila. Imeli so ravno veliko veselico in odlične gospode se je sešlo od blizu in daleč. Ko žena v hišo pride, jo strežaj ne pusti pred gospo, ampak jo gre poprej naznanit. Gospa pa je na vse dobrote pozabila, dobre krušne matere še pred se ne pusti, ampak ji pošlje tolar z naznanilom, da naj to sprejme in da naj potem gre, od koder je prišla.

Ljubi poslušalci! Kaj pravite k temu? Kaj ne, da je to grdo! In vendar: vi nič boljše ne delate, ki nočete Jezusa pri sv. obhajilu v hišo svojega srca sprejeti! Jezus bi rad šel v vaše srce, pa ne marate zanj. S kakšno kratko molitvico, s kakšnim rožnimvencem ga mislite odpraviti! Nekateri ga celo leto komaj jedenkrat v svoje srce sprejmete, nekateri pa ste že leta in leta na dolgu. Ali je to vaša hvaležnost do največjega dobrotnika? Podobni ste Betlehenskemu prebivalcem, ki tudi niso hoteli Jezusa sprejeti v svoje hiše, ki je s svojo Materjo in s sv. Jožefom iskal prenočišča.

3. Ko bi sedaj, ko je tak mraz, nekega večera Jezus sam na vrata tvoje hiše potrkal in prenočišča prosil, kaj bi ti storil? (Poznal bi ga lahko na njegovih svetih ranah.) Če bi bil ti kaj vreden, bi moral predenj poklekniti in se še nevrednega šteti, da hoče k tebi priti! Če bi ga pa ti odpodil, ali mu ne hotel odpreti: ali bi ne bila to strašna ne-hvaležnost? In vendar ti z ljubim Jezusom nič boljše ne delaš, ker se braniš ga pri sv. obhajilu sprejeti v svoje srce. Morda se bodeš zavoljo svoje trdobe

skušal izgovarjati, ali vedi, da se s tem le sam sebe obtožiš. Ti boš morebiti Jezusu rekel: O Gospod, prav rad bi te pod streho vzal, pa si ne upam in sram me je! Pri meni je že tako vse polno in za tebe ni več prostora. Potem je tudi vse narobe in nesnažno, da te res nimam nikamor dejati! — S takim izgovorom pa se ti, o kristijan, le sam sebe obtožiš. Ti praviš, da je že vse polno v hiši tvojega srca. To ti rad verjamem. V tvojem srcu kraljuje nezmernost, lakomnost, sovraštvo in nečistost in druge strasti, in ker te strasti rad imaš in jim strežeš in jih pustiti nočeš, zato za Jezusa ne maraš, posebno ker si prepričan, da Jezus z njimi vkup ne more prebivati!

Ti praviš, da je v hiši tvojega srca vse narobe, vse nesnažno in umazano, da zato ne moreš Jezusa sprejeti! Prav imaš, to res ne gre! Ali ravno zato, da boš mogel Jezusa spodobno sprejeti, moraš svoje srce očistiti, vso nesnago potrebiti in tiste svoje priljubljene strasti vun pometati. Zato je ravno sv. adventni čas postavljen. Po nauku sv. Janeza ponižaj hribe in griče svojega srca z dobro spovedjo, napolni doline svojega srca s podvojeno pobožnostjo in pokoro; poravnaj vse krivde in grešne navade, spravi se s svojimi sovražniki, odpodi vse strasti, ki so Jezusu zoprne in potem boš Jezusa lahko in brez skrbi sprejel v hišo svojega srca.

Preljubi v Kristusu! Slišali ste danes, kako moremo smrt in sodbo nekako prehiteti, kako se moremo na obojno najboljše pripraviti! S tem namreč, da ljubega Jezusa večkrat in vredno pri sv. obhajilu v svoje srce sprejmemo. Prihod Kristusov k smrti za nas ne bo hud; advent Kristusov k smrti za nas ne bo strašan, ako le večkrat tukaj advent Kristusov v svoje srce vredno obhajamo. Ravno to in jedino to nas bo s tolažbo navdajalo ob smrtni uri in na dan sodbe. Kajti takrat nam bo Kristus rekel: Ker ste me na zemlji večkrat v hišo svojega srca pri sv. obhajilu sprejeli, vas hočem tudi jaz zdaj v hišo svojega Očeta sprejeti! *Pojdite v veselje svojega Gospoda. Amen.*

Janez Ažman.

Četrta adventna nedelja.

I. Resnice sv. vere. — IV. Jezus Kristus — obljubljeni Odrešenik.

Vse človeštvo bo videlo zveličanje
božje. Luk. 3, 6.

1. Zadnjič smo slišali, da je usmiljeni Bog obljubil Odrešenika in da ga je človeštvo tudi željno pričakovalo. Konec današnjega evangelija pa nam tako rekoč v potrdilo tega že nasproti doni veseli glas: *Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje*, to je: vsi ljudje bodo videli z lastnimi očmi od Boga poslanega Zveličarja.

Pa kako, kedaj in kjé se bo pač ta Zveličar prikazal? Ali se ne bodo morda ljudje nad njim motili in katerega drugega imeli za Mesijo, ki bi se za takega izdal? O, ne bodo se motili, oni ga bodo spoznali in ga morajo spoznati, ako le hočejo; zakaj Bog je že poskrbel tudi za to v svoji dobrotljivosti in modrosti. Glejte, kristijani, že več sto in tisoč let je dal Bog svetim možem, prerokom, gledati v daljnji prihodnosti podobo Odrešenika. In to podobo so nam preroki natanko narisali, in vsa od Boga jim navdihnjena prerokovanja o prihodu in življenju Zveličarjevem so zvesto zapisali v sv. bukvah. In to sv. pismo stare zaveze se nepopačeno hrani v sv. cerkvi. Odprimo torej te sv. bukve in postavimo zraven štiri sv. evangelije; mislite si, na tej strani imam sv. pismo stare zaveze in na tej pa nove zaveze, tukaj podobo, tu-le pa spolnitev, tukaj prerokbo, tu-le pa zgodovino! Kako lepo, kako čudežno se vse strinja! Vsak otrok spozná lahko po napovedani podobi Odrešenikovi pravega Zveličarja — Jezusa Kristusa: zakaj jedino le v njem so se popolnoma in natančno spolnile vse prerokbe. Gotovo vas bode mikalo o tem kaj več slišati. Ker se te resnice ravno današnjemu dnevu, ko stojimo že pred veselim praznikom Rojstva Gospodovega, tako lepo prilegajo, hočem pri njih ostati ter upam vašo vero na ljubega Zveličarja še bolj oživiti in utrditi, ko boste videli, kako natanko so v Kristusu spolnjene prerokbe o njegovem prihodu. Napovedovale pa so: 1. kedaj, 2. kako, 3. kje bo prišel Zveličar.

2. a) Prvo prerokbo je več ko 1700 let pr. Kr. izgovoril sveti očak Jakob na smrtni postelji, kakor smo že zadnjič slišali, ko je blagoslovil svojega sina Juda rekoč: *Kraljeva palica ne bo vzeta od*

Juda in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride tisi, ki ima poslan biti, in njega čakajo narodi. (I. Moz. 49, 10.)

Mesija tedaj ne bo prišel, dokler bodo Izraelci imeli lastnega vladarja in kralja iz rodú Judovega. In evangelij pravi: *Jezus je bil rojen . . . v dnevih kralja Heroda.* (Mat. 2, 1.) Ta Herod, glejte, pa ni bil, kakor poprejšnji kralji, iz rodú Judovega, ampak ptujec, Idumejec iz mesta Askalona; a bil je tudi le po imenu kralj, ker je čez judovsko gospodoval malikovalski cesar rimski. Kristus je tedaj res na svet prišel, ko Judje več niso imeli kralja iz svojega rodú. Prerokba je tedaj spolnjena.

b) Toda še določeneje, celó leto, v katerem ima Zveličar priti, je Bog po preroku Danielu 500 let poprej napovedal. Ko je namreč sv. mož z Judovskim ljudstvom zdihoval v babilonski sužnosti, je pogosto goreče k Bogu molil za pomoč in rešitev in povrnitev v domovino. Nekega dné, ko klečí v molitvi, prikaže se mu angelj Gabrijel, kateri mu ne razodene le rešitve iz babilonske sužnosti, ampak še bolj potrebno rešitev iz sužnosti grehov in satana po prihodnjem Mesiji. Nebeški poslanec mu govori: *Sedemdeset (letnih) tednov je okrajšanih nad tvojim ljudstvom in nad tvojim svetim mestom, da pregrešenje neha, in se greh končá, in krivica zbríše, in večna pravica dojde, in prikazen spolni in prerokovanje, in da bo maziljen Sveti svetih. Védi tedaj in razumi: Od danega povelja, da naj se Jeruzalem zopet zida, do Kristusa vojvoda bo sedem tednov in 62 tednov.* Tu misli prerok letni teden. Hebrejci so imeli dvojen teden — po sedem dnij — in po sedem let. Ako zdaj odpremo občno zgodovino, najdemo, da je perzijski kralj Artakserks Judom dovolil in zapovedal mesto in tempelj jeruzalemski zopet sezidati.

In od tega po angelju naznanjenega časa naprej računjeno je Jezus Kristus res v 69. (letenskem) tednu, to je: po naši štetvi v 483. letu prišel na svet.

3. *Minul je tedaj čas, minul pred 1896. leti, oni milostipolni čas, v katerem je po prerokovanju usmiljeni Bog človeštvu poslal Odrešenika. Le naj ga čakajo, in ga bodo gotovo tudi videli priti, toda drugikrat v oblakih nebá; in naj ga pričakujejo in še jedenkrat vidijo priti tisti slabi kristijani, kateri zdaj tudi v trdovratnosti, neveri in pregrešnosti obračajo hrbet Zveličarju in njegovi cerkvi. Ko bode pa drugikrat na zemljo prišel z veliko močjo in veličanstvom, potem ne bo več usmiljeni Zveličar, ampak oster sodnik ter bo držal besedo, katero je govoril: *Kdor se mene sramuje,**

njega se bo tudi Sin človekov sramoval, kadar pride s svetimi angelji v veličanstvu svojega Očeta. (Mark. 8, 38.)

Pa vrnimo se nazaj k mesijanskim prerokbam! Gotovo so se pravični stare zaveze radovedno povpraševali, kako pa, v kakki podobi se bo Zveličar na zemljo prikazal? Ali bo morda angelju jednako kakor rahel veter priplaval z nebeških višav, ali stopil med ljudi kakor nenavadno bitje polno neizrekljivega veličanstva? Toda nad tem, glejte, jim ni bilo treba dvomiti; zakaj določno je napovedovalo sveto pismo, kakó da bo prišel **Zveličar**.

II. 4. Prerok Izaija je 750 let poprej napovedal, da bo Zveličar, akoravno od vekomaj do vekomaj Bog, kralj mirú, ki bo napravil mir in spravo med nebom in zemljo, med Bogom in človekom, da bo vendar tako na svet prišel, kakor kak drug človek, namreč po rojstvu; sin posebne natore bo postal ter se prikazal v ponižni podobi otročiča.

c) Zakaj tako-le se glasi prerokba: *Dete nam je rojeno; Sin nam je dan in na njegovi rami je poglavarstvo in imenuje se: Prečudni, Svetovalec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar mirú.* (Izaija 9, 6.) Vi pa veste iz evangelija, kakor bote tudi na Božič v evangeliju prve maše slišali, kako da se je ta prerokba dopolnila. *Ne bojte se!* — je angelj pastirjem ob rojstvu Kristu sovem rekel — *zakaj glejte, oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem. In to vam bodi znamenje: Našli boste dete v plenice povito in v jasli položeno.* (Luk. 2, 10—12.) Ne vem, ali naj bi bolj strmeli nad čudežno spolnitvijo prerokovanja, ali nad nezapopadljivo ponižnostjo včlovečenega Boga; on, na čegar ramah sloni gospodstvo, on, kralj vsega stvarstva, vsegamogočni junak, svetovalec v svoji modrosti, Bog od vekomaj se je zavoljo našega zveličanja tako globoko ponižal, da je človeško natoro privzel ter malo dete postal; glejte ga, kako se že v jaslih pokori za naše grehe, da se reven in ponižen v hlevu mraza trese! O, kristijani moji, ne moremo drugače, kakor da strmé pademo na kolena in ga molimo in ljubimo prisrčno.

č) Kakor globoko in nezapopadljivo je bilo poniževanje Sinu božjega pri rojstvu, tako visok in veličasten je čudež njegovega včlovečenja. Zoper vse natorne postave je imela popolna devica brez moža Božje dete roditi, čudež, kakoršnega svet še nikdar videl ni. In to je tudi l. 750. poprej napovedal prerok

Izaija, ko je stal pred brezbožnim kraljem Ahac-em ter mu celo čudež ponujal, da bi njegovo trdovratno srce omečil, rekoč: *Prósi si znamenje od Gospoda, svojega Boga, ali zdolaj v globočini, ali zgoraj na višavi* — in ko Ahac tudi to odbije, nadaljuje prerok: *Poslušajte tedaj, Davidova hiša . . . Gospod sam vam bo dal znamenje!* V tem trenutku je gledal Izaija v nebeški prikazni čudežno rojstvo prihodnjega Zveličarja ter prerokoval: *Glejte, Devica bo spočela in Sinú rodila in njegovo imé se bo imenovalo Emanuel.* (Iz. 7, 14.) To je čudež, katerega bo storil Gospod! Dopolnjen je v Gospodu našem Jezusu Kristusu. On je bil rojen iz Marije Device. Ko je angelj Gabrijel tej sv. Devici naznanil, da bo Mati Zveličarjeva postala in je ona vsa prestrašena vprašala: *Kako se² bo to zgodilo, ker možá ne poznam,* — je angelj odgovoril: *Sv. Duh bo prišel v té in moč Najvišjega te bo obsenčila. in zavoljo tega bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.* (Luk. 1, 34.) In kakor je angelj govoril, tako se je zgodilo. Ker namreč sveti Jožef te skrivnosti še ni vedel in je hotel Marijo zapustiti, se mu je angelj prikazal, rekoč: *Ne boj se vzeti Marije svoje žene, zakaj kar je v nji rojeno, je od sv. Duha.* (Mat. 1, 20.) Zato tedaj, ker je Marija z močjo Najvišjega spočela, je bila Mati in Devica. O, kristijani, sklenimo roke in se globoko priklonimo pred to blaženo Devico! Sicer je ona le stvar, a največje mojstersko delo Vsegamogočnega, najvišji čudež v kraljestvu nature in milosti: Devica in Mati ob enem! In čegava mati? Ne mati kakega človeka, ampak včlovečenega Boga. O Marija, tvoja čast vse presega, kar se le more visokega, veličastnega in nebeškega misliti. Prav nam kliče sv. Avguštin: *O bratje, le moliti ne smete Marije, sicer jo pa častite, kakor hočete in kolikor morete.* Saj mi vemo, da, ko Marijo častimo, proslavljamo njenega božjega Sina. Naša ljubezen in naša vdanost do teh blagih oseb se bo še bolj pomnožila, ako še nadalje poslušamo prerokbe, kje in v kakih okoliščinah da bo prišel Zveličar na svet.

III. Kako čudno, kristijani moji, če pomislite, da so preroki več sto let poprej napovedali, kje da bo rojen Zveličar, iz katerega rodu da bo, da ga bodo trije Modri prišli molit, ko se jim bo zvezda prikazala.

d) Prerok Mihej, ki je 700 let pred Kristusovim rojstvom živel, kar z imenom pove Mesijev rojstni kraj: *In ti Betlehem Efrata, majhen si med tisoči v Judu, iz tebe mi pride Gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dnij.* (Mih. 5, 2.)

Tedaj Zveličar, ki je kot Bog Gospodovavec od vekomaj, bo kot človek v času rojen v mestu Betlehem. In če sedaj evangelij odpremo: kako natanko, kako čudežno se je to prerokovanje spolnilo! Akoravno je presv. Devica Marija v Nazaretu stanovala, vendar Zveličarja ni tam, ampak v Betlehemu rodila. Vsi veste, predragi, kakor bote tudi slišali na Božič v evangeliju, da je bilo zapovedano od rimskega cesarja Avgusta popisovanje, in sta Jožef in Marija šla v Betlehem v Davidovo mesto; in ravno tam so se dopolnili dnevi, da je bil rojen Jezus, naš Zveličar.

e) In iz katerega r o d u ima priti Odrešenik? Tudi to je bilo prerokovano. Že 2000 let poprej je Bog očakom Abrahamu, Izaku in Jakobu obljubil: *da bodo v jednom iz njih zaroda oblagodarjeni vsi narodi zemlje.* (I. Moz. 18.) Celó rodovino (ali hišo) prihodnjega Mesija je 630 let poprej določno napovedal prerok Jeremija: *Obudil bom Davidu pravično mladiko . . . ki bo prav in po pravici na zemlji delal . . .* (Jer. 23. Izaija 11, 1.) Še bolj pomembno pristavi: *Pognala bo mladika iz Jesetove korenine, in cvetlica zrastle iz njegove korenine.* Jese je bil Davidov oče. Tedaj takrat, ko bo ta kraljeva rodovina takorekoč usahnula ter v revščini ponižana, bo mladika pognala. To se je natanko izpolnilo. Sveti evangelisti so nam zapustili natančen rodopis, iz katerega se razvidi, da Jezus po človeški natori res izhaja iz rodu Abrahamovega in kraljeve hiše Davidove, kakor slišite brati evangelij na Mali šmaren. In ravno takrat, ko je bila kraljeva rodovina Davidova ubožala, se je to po prerokbi res dogodilo. Zakaj Mati Marija, akoravno iz te kraljeve hiše, je v revščini živela in tudi njen zaročnik sv. Jožef iz Davidovega rodu si je kot tesar služil svoj kruh. Tako je tudi svet zaničljivo gledal na Jožefa in Marijo zavoljo njiju ubožnosti in se iz začetka ni zmenil za neznatno Dete, bila sta pa zavoljo svoje ponižnosti toliko više v časti pri Bogu, kateri ju je kmalo poveličal zavoljo božjega Deteta, ko je č u d n a z v e z d a pripeljala t r i m o d r e k jaslicam.

f) Pa boste vprašali, kaj je bilo tudi to prerokovano, da se bo ob rojstvu Zveličarjevem prikazala nenavadna zvezda in da bodo ptuji kralji ga prišli molit? Da, tudi to je bilo napovedano že 1450 let poprej. V 4. Moz. bukvah 24, 17. beremo, da je prerok Balaam od božjega Duha vnet v daljno prihodnost gledaje naznanil prihod Zveličarjev, rekoč: *Videl ga bom, toda ne sedaj, gledal ga bom, toda ne blizo. Zvezda izhaja iz Jakoba in žezlo se vzdiguje iz Izraela.* In komu bode vzhajala ta nenavadna zvezda, komu se

prikazala? Morda Judom? O ne! Prerok Izaija odgovori na to: *Ljudstvo, ki je po temi hodilo, je ugledalo veliko luč. Prebivalcem v okrajini smrtne sence se je luč prikazala.* (9, 2.) Kako natanko se je to prerokovanje dopolnilo nad Gospodom Jezusom Kristusom! O njegovem rojstvu se je prikazala čudežna zvezda, in sicer v ptuji deželi, kjer so ljudje živeli v temi in smrtni senci, to je: v malikovalstvu. Evangelij pripoveduje: *Kadar je bil Jezus rojen v Betlehemu na Judovskem, glej, so prišli modri iz Jutrovega v Jeruzalem, rekoč: Kje je novorojeni kralj Judov? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit.* In kam neki jih je peljala zvezda? Evangelij nadalje pove: *Zvezda, katero so videli na Jutrovem, je šla pred njimi, dokler ni prišla in zgoraj obstala, kjer je bilo Dete.* (Mat. 2, 2—9.) O kristijani, moralo je biti to posebno Dete! Zemeljski kralji morejo naznaniti rojstvo svojih kraljevičev po služabnikih, katere pošljejo na okrog, a zvezde postaviti na nebo, tega ne morejo, to premore le Jeden. Zvezda stoji sicer tiho in molčé na oboku nebeškem, pa vendar glasno naznanjuje s svojo bliščobo prihod Zveličarjev ter pokliče kralje iz daljnih deželá k njegovemu rojstnemu kraju. In kaj neki bodo tam počeli? Predragi, ni nam potreba nič evangelija odpreti; zakaj preroki stare zaveze so nam že 700 let poprej povedali, kakor bi bili zraven. Tako namreč govori David v 71. psl. 10.: *Kralji s Tarsa in otokov mu bodo daril dajali; kralji Arabljanov in s Sabe darov prinašali. In molili ga bodo vsi kralji zemlje.* In ali se ni res tako zgodilo? Evangelij spričuje o treh modrih, *da so šli v hišo, našli Dete z Marijo njegovo materjo ter so predenj padli in ga molili in so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire.* (Mat. 2, 12.)

6. Tako, glejte, je Kristus že kot ljubeznivo Dete v naročju svoje Matere prečudno dopolnil vse pred 100 in 1000 leti izrečene prerokbe. Jezus Kristus je popolnoma tisti, katerega so preroki stare zaveze gledali v nebeških prikaznih. On je bil res v tistem času, v tistem letu, od tiste Device, iz tistega rodu, v tistem mestu rojen, po tisti zvezdi naznanjen in od modrih iz Jutrovega čiščen in obdarovan, kakor je bilo prerokovano.

Predragi v Kristusu! Ako se le na te prerokbe o prihodu in rojstvu Zveličarjevem, o katerih smo se danes pomenkovali, ozremo, se nas mora polastiti sveto strmenje in veselje, ker je usmiljeni Bog ljudem tako lahko storil, da se niso

mogli motiti, ampak spoznati osebo Zveličarjevo že ob njegovem prihodu. Ali niso ti jasni dokazi pripravní našo vero, upanje in ljubezen do njega na novo oživiti, pomnožiti in utrditi, da ostanemo neomahljivi v svojem katoliškem prepričanju pri vsem nasprotovanju od strani popačenega sveta? Nezapopadljivo nam je, kako bi mogel kak človek pri tako določnih dokazih še biti brezveren in mlačen nasproti svojemu Zveličarju.

Pa glejte! taki krščeni kristijani se vstopijo na stran nekrščenih Judov, kateri Kristusa v svoji trdovratnosti zoper svoje boljše prepričanje nočejo spoznati za obljubljenega Mesija. V svoji dozdevni učenosti, v kateri pa sama ošabnost tiči, živijo ti krščeni kristijani prav mlačno ter si dajo tudi v verskih rečeh od judovskih časopisov narekovati misli. O krasnih in veličastnih dokazih in resnicah vere katoliške se jim več ne sanja; kar jih je nekdam mati učila, so iz nehvaležnosti do nje z njo vred pokopali v grob pozabljivosti; ne iščejo resnice tam, kamor jo je Kristus sam položil, to je v katoliški cerkvi, ampak poslušajo in srkajo strup, katerega jim v vabljevih spisih podajajo lažnjivi pridigarji, zasmehovalci vsega božjega.

Mi pak, dragi v Kristusu, nočemo nikdar ž njimi potegniti, mi vemo, koga se imamo držati, koga poslušati, mi hočemo stati na strani svete cerkve prav do zadnjega dné. Pa hočemo tudi poslušati njen klic v današnjem evangeliju ter pripraviti pot Gospodovo, ravne hočemo storiti vse steze, vsako dolino napolniti in vsako goro in grič znižati, vse kar je krivega, poravnati, in kar je ostrega, gladko storiti; ker vemo, da le potem bomo gledali zveličanje božje, katero nam že vzhaja na betlehenskíh planjavah v preljubeznivem Detetu. Z verskim prepričanjem in srčnim veseljem bomo hiteli s pastirci božično noč k jaslicam, pred Jezuščka pokleknili ter ga molili.

A. Žlogar.

2. Čveterni prihod Kristusov. — IV. Kristusov prihod na svet ob rojstvu.

V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli. Jan. 1, 12.

Ker je danes četrta in zadnja adventna nedelja, moram dano besedo izpolniti in tudi o adventu ali prihodu Kristusovem govoriti. Govorim pa o onem prihodu, ko je namreč v mesu na svet prišel,

ko je rojen bil v Betlehemu na Judovskem. Kako se mu je pri tem prihodu godilo, vam naj lažej pojasnim z neko zgodbo iz starega zakona. Povedal pa jo bom bolj okrajšano.

Bratje egiptovskega Jožefa so nekdanj daleč od doma čedo pasli. Očeta Jakoba je skrbelo, da bi ne bili kam predaletč zašli, in pošlje svojega ljubljenca Jožefa za njimi pogledat. Jožef brez obotavljanja uboga in gre iskat svojih bratov. Pride do Sihema, pa jih ne najde; pač pa mu neki mož pové, da so šli v Dotajin, (to je na pot hudobije). Ko Jožef do imenovanega kraja pride in ga bratje zagledajo, pravijo med seboj: Glejte, sanjalec pride, primimo in ubijmo ga! In da ni Ruben ubranil, bi ga bili tudi umorili. Na Judov svet pa so ga popotnim Izmaelcem prodali za dvajset srebrnikov.

Ta dogodba, ljubi moji, pa je lepa in resnična podoba tega, kar se je imelo čez dva tisoč let s Kristusom zgoditi! — Revni človeški rod, po grehu Adamovem sprijen, je daleč zašel od svojega pravega namena in je bil v nevarnosti vekomaj pogubiti se. Tedaj pa je nebeški Oče svojega preljubega Sina Jezusa na svet poslal, da naj poišče svoje zgubljene brate, revni človeški rod. Pa ko je Jezus do svojih bratov po mesu na svet prišel, ko je človeško natoro na se vzel in rojen bil v Betlehemu, ga njegovi niso hoteli sprejeti, in ko je pozneje odrasel, ga je jeden njegovih učencev za trideset srebrnikov prodal in njegovi bratje, hudobni Judje, so to tudi v resnici storili, kar so Jožefu bratje le žugali: umorili so namreč nedolžnega Jezusa na križu. Prav ima tedaj sv. Janez evangelist, ki pravi o njem: *V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli!* (Jan. 1, 12.)

Oh, kako ginljiv in ljubezniv je bil prvi advent, prvi prihod Jezusov na ta svet; pa kako grdo so z njim ravnali! Pač hudovati bi se smeli nad hudobnimi Judi. Ali vedite, človeški rod z ljubim Jezusom tudi dandanašnji lepše in bolje ne dela, kakor se bomo precej prepričali! Le poslušajte!

1. Milo se nam mora storiti, ko slišimo, kako grdo so prebivalci betlehemske delali z Jožefom in Marijo, ker ju nikjer niso hoteli pod streho. Povsod so ju odgnali in z njima tudi Jezusa, katerega je Marija nosila pod srcem. Ves svet je on vstvaril, pa na celem svetu bi kmalu zanj prostora ne bilo! Veliko hiš in palač je bilo po širokem svetu in tudi na Judovskem, pa za Sina nebeškega Kralja še revne kočice ni bilo! Vse ljudi je on prišel osrečit in odrešit, pa nobeden se ni usmilil njega in njegovih;

šele neumna živinica v bornem hlevu se je nekoliko umaknila in za Gospoda vseh stvari naredila majhno prostora! In zares: *V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli.*

Ali vedite, človeški rod z ljubim Jezusom tudi dandanašnji boljše in lepše ne dela. Ravno ta Jezus, ki je po mesu rojen bil v betlehenskem hlevu, ravno ta Jezus je med nami pričujoč v najsvetejšem zakramentu in stoji pred vratmi našega srca in trka, da bi ga notri pustili, da bi ga sprejeli. In vendar — katoliški kristijani se ga branijo, mu ne odprejo svojega srca in ga malokdaj sprejemajo, včasih komaj na leto jedenkrat, ali pa več let po vrsti nobenkrat! Oh, nekdanji Betlehemčani še niso izmrli, še jih je takih in ne malo, ki Jezusa nočejo pri sv. obhajilu v svoje srce prejeti. O tem sem vam že zadnjič več povedal.

2. Jezus pa ne pride samo pri sv. obhajilu k nam, ampak še na drug način k nam pride, samo, če ga hočemo sprejeti in pogostiti. On pride namreč k nam in išče pomoči in prenočišča pri nas v podobi ubogega reveža in potrebnega popotnika. On je rekel: *Vse, kar ste kateremu najmanjših mojih bratov storili, to ste meni storili.* (Mat. 25, 40.) — Poglej, ljubi kristijan! v podobi revnega berača trka Jezus na vrata tvoje hiše in prosi milega daru ali pa prenočišča. Če reveža in popotnika brez uzroka grdo in brez daru odženeš, dasi bi mu lahko pomagal, odgnal si samega Jezusa od sebe. Kako se ti bo godilo pri njegovem zadnjem prihodu k sodbi, ko ti poreče: *Trkal sem v podobi ubožca na vrata tvoje hiše, pa si me odgnal, se me nisi usmilil, me nisi sprejel, mi nisi postregel; zdaj pa tudi jaz tebe ne poznam — poberi se izpred mene.*

Nasproti pa, kdor ubožcem rad pomaga, kdor poštene in potrebne popotnike rad v hišo sprejme, on samega Jezusa sprejme in je svojega plačila gotov; zakaj vse, kar smo kateremu najmanjših Jezusovih bratov storili, smo njemu storili.

Znano vam je, kako je nek pobožen kmet naredil, ki je slišal v cerkvi brati o Velikinoči, da je Jezus po svojem vstajenju učence prašal: *Otroci, ali imate kaj jesti?* Mislil in rekel je sam pri sebi: *Oh, Jezus je lačen in prosi svoje učence, naj mu jesti dajo.* Oh, ko bi hotel k nam priti, rad bi mu dal najboljše, kar imamo pri hiši. V srcu torej povabi Jezusa prihodnjo nedeljo na kosilo in reče ženi dobro kosilo pripraviti, sobo osnažiti, otroke lepo obleči, češ, da bo imeniten gospod h kosilu prišel. Nedelja pride, poldne odbije, kosilo je pripravljeno ali povabljenega imenitnega gospoda noče biti, ampak mesto njega pride še le ob jedni uri star berač, ki v božjem imenu kakega daru prosi. Pobožni kmet ga pa kar

za mizo posadi in mu z vsem bogato postreže. Ko pa berač odide in se žena in otroci čudijo takemu ravnanju, jim on reče: Ali ne veste, da kar najmanjšemu beraču storimo, bo Jezus tako sprejel, in poplašal, kakor da smo njemu samemu storili! — Znano je tudi, da je sv. oče papež Gregor Veliki vsak dan dvanajst revežev nasitil pri svoji mizi, in da je bil med reveži večkrat Jezus sam!

O ljubi kristijani! Če tudi ni treba, da bi delali kakor sveti Gregor ali oni pobožen kmetič, tega pa vendar ne storite, da bi katerikrat kakega potrebnega reveža ali popotnika brez pomoči ali brez prenočišča odgnali! Kam bi se potem dejali na dan sodbe?

3. Jezus pa še drugače pride k nam. On pride včasih tudi s križi, z nadlogami, z boleznijo, s smrtjo v našo hišo. Tudi takrat se ga ne smemo braniti. Od tod izvira tudi lepi pregovor, ko pobožni kristijani pravijo, da jih je Bog obiskal, kadar jim kakšne križe pošlje. — Torej si dobro zapomnimo: Jezusa se ne smemo nikdar braniti, tudi takrat ne, kadar s križem pride v hišo. Pa kako so nekateri kristijani nespametni in kratkovidni, ker se čez križe in nadloge pritožujejo. S tem, o kristijan, da se križa braniš, samega Jezusa od sebe pehaš. Vedi, da Jezusa brez križa ne moreš imeti. In če že Jezus s križem pride k nam ali v našo hišo, pri-nese vselej tudi tolažbo s sabo. Kako pa so v tem oziru posebno gosposki ljudje čudni! Kadar pride bolezen, nevarna bolezen v hišo, se najboljšega branijo, namreč Jezusa, branijo se sv. obhajila. Verjemite, ljubi moji, tista hiša, v katero Jezus pride, je srečna; tisti človek, h kateremu Jezus pride, je srečen; in če že vselej zdravja ne prinese, prinese vsaj tolažbo in vdanost v voljo božjo. Glejte, kako srečna je bila hiša v Nazaretu, kjer je Jezus pri svojih stariših stanoval; kako srečna Martina hiša v Betaniji, kjer jim je Jezus mrtvega Lazarja obudil; kako srečna hiša Cahejeva, kjer je Jezus pri kosilu ostal! — Kako nesrečni pa so bili nasproti prebivalci mesta Samarije, kjer so ga z grdo proč odpodili; prebivalci mesta Jeruzalema, kjer so kamenje za njim metali in ga slednjič s križem na rami iz mesta pahnili, in prebivalci Betlehema, kjer so se ga pri rojstvu branili!

Mi pa ne tako, ljubi moji! Nikar se Jezusa ne branimo, naj že pride k nam v podobi kruha pri sv. obhajilu, ali v podobi berača miloščine prosit, ali pa s križi in nadlogami nas obiskat. Zato je res primerna in ganljiva tista pobožnost, ki se je v novejšem času tu in tam vpeljala, da devet dni pred Božičem nosijo podobo sv. družine od hiše do hiše in da v vsaki hiši jeden dan ostane, v zadnji pa do Svečnice. (Glej Volčič: Življenje Marije in sv. Jo-

žefa II. del, str. 100.) S tem hočejo nekoliko poravnati nehvaležnost betlehemskih prebivalcev, ki so se branili sprejeti pod streho sveto družino in ki so Jožefa in Marijo, z njima pa tudi Jezusa, katerega je Marija pod srcem nosila, od svojih vrat podili! Veseli me, da se je ta pobožnost tudi pri nas vpeljala. Le previdnost vam priporočam. Lepo je, če s svečami spremljate podobo sv. družine, ali sveče naj bodo v svetilnah zavoljo nevarnosti pred ognjem in ker je prepovedano z golo lučjo okrog hoditi. Če se pa kdo nad tako pobožnostjo spodtikuje, se na to ni ozirati. To so le taki, ki se ne izpodtikajo, kadar razuzdana mladina raja, pleše, rujove in razgraja!

Tako, ljubi moji poslušalci! sklenem zdaj adventne pridige! Vsako nedeljo sem vam o jednom adventu ali prihodu Kristusovem govoril. Prvo nedeljo o njegovem adventu k sodbi; drugo o njegovem adventu k smrti na našo zadnjo uro; tretjo nedeljo o njegovem adventu k nam v naše srce pri sv. obhajilu in danes o njegovem adventu v podobi berača in njegovem adventu, kadar nas z nadlogami obiskuje. Bog dal, da si te resnice o čveterem adventu dobro zapomnite in se po njih ravnete! Toliko namreč je gotovo, da kdor sedaj Jezusa rad sprejemlje pod svojo streho, kadar pride v podobi berača, kdor ga sprejemlje pri sv. obhajilu v svoje srce, kadar pride v podobi belega kruha: takemu se tudi bati ne bo tretjega in četrtega njegovega adventa, kadar nas pride poklicat od tod na zadnjo uro in kadar nas pride sodit na sodnji dan. Amen.

Janez Ažman.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Pomen včlovečenja Kristusovega.

In Beseda je meso postala.
Jan. 1, 14.

Predragi v Kristusu zbrani poslušalci! Prelep praznik smo zopet čakali po milosti božji. Dasi so kratki dnevi in dolge noči zimski čas, dasi mraz brije okrog hišnega vogla, dasi navadno ob tem času vso naravo pokriva snežena in ledena skorja — vendar je o božiču vse veselo po naših hišah in hramih božjih. *Kristus nam je rojen; pridite, molimo ga!* — s tem vsklikom nas vabi sv. cerkev, da pozabimo o božičnih praznikih vse drugo, da

odložimo vse posvetne skrbi, da poslušajmo le glas angeljskih zborov pod nebom: *Slava Bogu na višavah!* da uživajmo tisti mir, katerega je na svet prinesel Zveličar Jezus Kristus.

A zakaj je božični praznik tako vesel katoliškemu kristijanu? — Bolnik, ki je dolgo noč prekladal svoje bolno telo po ležišču, oddahne se proti jutru veselo, ugledavši pred seboj prve sledove jutranje zarje. Četudi ga bolezen ne bode zapustila po dnevi, jo bode vendar lože prenašal, obiskavali ga bodo prijatelji, domači mu bodo raje stregli in laglje izpolnjevali njegove želje. Predragi! Bolnik je bil človeški rod pred Kristusom. Kristusovo rojstvo je bilo prva jutranja zarja osvobojenja: njegovo včlovečenje je bil znak, da Bog ne pogubi človeškega rodu, marveč ga ozdravi po svojem zdravniku Jezusu Kristusu.

Spomin Kristusovega rojstva danes obhajamo: spomin jutranje zarje našega odrešenja. Zato nam je božični praznik tako vesel; zato nam božične pesni tako k srcu segajo, zato nam v božični noči zvonovi tako milo pojó, zato nam lučice pred jaslicami tako posebno ugajajo. Temu božičnemu veselju želim tudi jaz nekoliko pridodati. Govoril vam bom torej o tem, česar nas spominja današnji praznik. Včlovečenje Kristusovo pa je neskončnega pomena za človeški rod; ni mogoče v kratkem pojasniti, kaj nam je Kristus s svojim včlovečenjem prinesel na svet. Omenjam le trojne blaginje, rekoč: Kristus nam je prinesel:

1. čast, 2. bogastvo, 3. veljavo.

Dodeli, novorojeni Zveličar, katerega danes častimo v bornih jaslicah, da beseda izgovorjena v Tvojo čast in zveličanje vernikov, obrodi obilo dobrega sadu!

1. Naj se vam ne zdi čudno, ako sem rekel, da nam je Kristus na svet prinesel čast: zares, pravo čast je človeški rod šele v Kristusu zadobil. V spominu imate, kako srečna sta bila Adam in Eva v raju. Bog sam se je ž njima pogovarjal, gospodovala sta vsem živalim, vse stvari so se jima klanjale. Ali kako sta se izpremenila po grehu! Čast in poštenje sta izgubila: Boga, svojega največjega dobrotnika sta utajila z grehom, njegove zapovedi sta pozabila, do brezumnih živalij sta se ponižala in z njima vsi njuni otroci, ves človeški rod. Oj, kako žalostne priče izgubljene časti nam pripoveduje stara zgodovina o človeku! Kako globoko se je ponižal človek, da je iz lesa, kamena ali bron narejenim podobam daroval svoje lastno meso, telo lastnih otrok. Kako

silno se je ponižal človeški rod, da je stregel svojim nižjim nagonom — jednak živalim, — svojim strastém, ki človeku življenje krajšajo in moré! In kar je bilo še najhujše, človek si sam ni mogel povrniti časti, ki jo je z grehom izgubil. Vsi ljudje vsega sveta bi ne bili mogli povrniti človeku izgubljenega dobrega imena. Kako tudi? Naj li bolnik samega sebe ozdravlja? Ves človeški rod pa je bil bolan: trla ga je huda mrzlica greha. Velik bolnik je ječal na zemlji, piše sv. Avguštin. Ni bilo zdravnika, ki bi bil prinesel človeštvu pomoč. Tedaj pa se je usmilil nebeški Oče nesrečnega človeškega rodu, poslal je na zemljo zdravnika: Jezusa Kristusa. On, božji Sin, je človeško natoro zopet obdal s častjo, človeka je povzdignil nad vse zemske stvari. Zgodi se sem in tje, da sin bogatega plemiča v zakon vzame preprosto deklico kmečkega rodu. Kako se čutijo počastene s tem vsi njeni sorodniki! Novo življenje prikljuje s tem pozabljeni rodovini, nova čast navdihne vse z obilim veseljem. Ali pustimo to priliko; Kristus se je včlovečil: on si je privzel človeško naravo in jo s tem povzdignil nad vse druge zemske stvari. Predragi! Veselimo se današnji dan! Po Kristusu nam je došla nova čast in slava: jeden našega rodu je božji Sin; ž njim smo tudi mi mnogo bliže razžaljeni pravici božji. Kristus se je včlovečil, da je mogel človeškemu rodu zadobiti odrešenje. On nam je vzrok, da se človeški rod more povzdigniti do Boga. Kakor on tudi po svoji človeški natori sedi na desnici Boga Očeta, tako bodemo tudi mi dospeli pred božji prestol, kamor nas vabi naš brat po rodu: Jezus Kristus, ki nam je s svojim včlovečenjem tja pot pokazal. Kristjanje! Jezus naš brat, mi njegovi bratje in sestre! To je čast človeškemu rodu, kakeršne še nihče prej in slej ni dosegel. To čast nam priča praznik včlovečenja Jezusovega.

2. Še več. Po rojstvu Jezusa Kristusa smo tudi neizmerno bogati postali. Kako reven je bil človek pred Kristusom! Vse stvari na zemlji niso mogle sprijazniti in spraviti niti jednega človeka z Bogom. Naj bi bil kdo še tako molil, postil se, delil miloščino, — naj bi se vsak dan do krvi šibal, naj bi bil po kolnih prehodil zemljo od kraja do kraja, ni mu bilo mogoče zasluziti si s tem zveličanja. Ko pa je prišel na svet Jezus Kristus, prinesel je s seboj milost in zveličanje. In nam, svojim bratom in sestram, je ponudil ta nebeški zaklad, ako se ga le hočemo poslužiti. Predragi! Kaj bi nam pač hasnilo, da imamo zlata in srebra na kupe, ako pa vemo, da v nebesih prebiva Bog, neskončno

svet in neskončno pravičen, ki nam skoro odvzame vse te zaklade, hkrati pa nas pahne v večno pogubljenje? Kot pesek v oči bi se nam zdeli vsi zakladi sveta, ki nam le pogled zapirajo v srečno bodočnost. Toda ne. Kristus se je včlovečil, prinesel nam je milost božjo, po kateri se moremo sprijazniti z Bogom in si utolažimo težko svojo vest. On nam je prinesel tudi zveličanje, ako le hočemo izvrševati pogoje, pod katerimi nam je hoče dati. Še več. Sam človek bi si tudi ničesar za nebesa zaslužiti ne mogel. Ali ker je naš brat Jezus Kristus prišel na svet, sklenil je nebesa z zemljo, združil je Boga s človekom in nam je dodelil svoje zasluženje. On je namreč glava skrivnostnega telesa — sv. cerkve, — kateremu smo vsi verniki udje. Kakor pa so udje jednega telesa med seboj v tesni zvezi tako, da si drug drugemu pomagajo, da drug drugega krepé in poživljajo, tako je tudi v skrivnostnem telesu svete cerkve vzajemno delovanje: Kristus deluje za nas pri svojem Očetu, mi delujemo v Kristusu in po njem. Kristus nam je svoje zasluženje izročil, in tako si tudi mi lahko njegovo zasluženje, pridobljeno na sv. Križu, prisvojimo in se tako zveličamo. Kaj bi vam mogel lepšega, radostnejšega povedati? Kristus nam je prinesel današnji dan milost in zveličanje iz nebes. To nas dela neizmerno bogate in srečne: čim daljša je večnost mimo časnosti, tem večja je milost božja, ki nam je odprla nebeški raj v večno zveličanje, mimo posvetnega bogastva, katero le nekaj časa uživamo.

Brez Kristusa bi pa niti Boga prav častiti ne mogli. Kaj ima človek, s čimur bi mogel Boga dostojno proslaviti? Svoje telo in svoje imetje? Ni li vse to božje? Nismo li vsega tega od Boga vsprejeli? In kako bi človek — črv zemlje — Boga dostojno počastil? Ničesar nimamo, kar bi bilo primerno Bogu dostojno čast dajati. Da ni prišel na svet Zveličar, slabejši bi bili gledé bogočastja kot so bili nekdanji pogani in neverniki. Ti niso poznali pravega Boga, zato ga niso častili dostojno. Mi ga sicer poznamo, vemo pa tudi, da mu človek kot tak ne more dati dostojne časti in slave. Ali današnji dan nam je priča, da je naše bogočastje Bogu ljubo in prijetno. Kristus sam namreč posreduje med nami in Bogom; on je dar, kateri je nebeškemu očetu najprijetnejši: On je srednik med nami in Bogom: On nas je učil prave molitve, ki je Bogu všeč. On — naš brat — z nami prosi, z nami moli, z nami daruje samega sebe nebeškemu Očetu; in kako bi mogel Bog preslišati glas svojega Sina, o katerem je sam razodel,

da ima nad njim dopadenje? Zdaj spoznamo resničnost besede apostolove, ki pravi: *Vse premorem v njem, ki me dela močnega.*

3. Rekli smo, da nam je Zveličar s svojim včlovečenjem pridobil tudi veljavo. To spoznamo, ako se obrnemo nekoliko nazaj v zgodovino izraelskega ljudstva. Ko so Izraelci prišli iz Egipta v puščavo do Sinajske gore, hotel jim je Bog dati postavo ali zapovedi. Po Mojzesu se je ljudstvo na ta slovesni dan dostojno pripravljalo. Toda, kako se je Bog prikazal tretji dan ljudstvu? Med gromom in bliskom, tako da je ljudstvo koprnelo strahu in prosilo Mojzesa, naj se jim Gospod nikar več ne prikaže, sicer morajo vsi strahu pomreti. Kako vse drugače pa je pri nas! Kristus je pravi Bog, a tudi pravi človek. In ker je pravi človek, zato se brez strahu in bojazni smemo k njemu zatekati. Ponižal se je najprej v betlehemskih jaslích, da bi nas povišal. Ubogi pastirji so ga molili, dasi je bil le revno dete v plenice povito in v jasli položeno. Poniževal se je trintrideset let, da nam je pokazal s svojim zemskim življenjem, kako pozna vse človeške reve in nadloge, skrbi in težave, bridkosti in bede, — kajti v vsem nam je je jednak postal razun greha. Ako torej njemu tožimo o svojih bridkosti, smemo biti prepričani, da nas bode umel, ako njemu odpremo svoje žalostno srce; bodimo uverjeni, da nas ne bo zavrgel. In pa, če pomislimo slednjič, kako se je vselej hotel ponižati na zemlji, ko je v skromni podobi belega kruha hotel med nami ostati do konca sveta, potem nam gotovo odpade vsa bojazen, potem tudi mi z zaupanjem zakličemo s sv. Bernardom: K Jezusovemu srcu pojdem in vse bom zadobil, kar ga bom prosil. Kristus nam je torej s svojim včlovečenjem pridobil veljavo pred Bogom: ponižal je sebe, da je nas povišal; našo naravo je vsprejel, da je nas k sebi povzdignil.

Preljubi v Kristusu! Vsega tega nas spominja današnji praznik. Kristus nam je prinesel čast. Zato pa te časti ne zavrzimo nikdar in nikjer. Ne pustimo torej, da bi greh gospodoval nad nami, katerega nam je Kristus prišel odvzet. Ker smo bratje in sestre v Kristusu, skrbimo torej, da bodemo njemu bolj in bolj podobni. Čiste naj bodo naše misli, želje, besede, dejanja, roke, čisto bodi vse življenje naše! Kristus nam je prinesel bogastvo: milosti in zveličanje. Nam hoče to podati. Kdo bi bil tako nevhvaležen, da bi ga ne hotel sprejeti? Oj, žalibog, koliko jih živi v nemilosti in sovraštvu z Bogom tedne in mesece, leta in leta! Ako bi tebi

kdo prinesel sto tisoč denarja, ter bi rekel: vse je tvoje, le ljubezen in hvaležnost mi ohrani, — kdo izmed vas bi ne maral vsprejeti tolikega bogastva? In milost božjo, ki presega vse posvetno bogastvo, pa zanemarjaš, zaničuješ? *Kdor ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, bodi proklet!* (I. Kor. 16, 22.) Zato bodo pogubljeni vsi tisti, ki nimajo ljubezni do Jezusa Kristusa. *Ljubimo torej bellehmsko Dete!* Te besede je ponavljal po svojih potih, klical po mestih in selih sv. Frančišek Asiški. In ljudstvo se je vnelo za njegove besede, in koliko jih je izpreobrnil! *Ljubimo bellehmsko Dete!* Saj to Dete nam je pridobilo pred Bogom tudi veljavo. Brez bojazni, brez strahu torej idimo pred jaslice, odprimo ondi svoje srce in ne nehajmo klicati: *Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev!* Amen.

Dr. A. Karlin.

Praznik sv. Štefana. Petera zmaga sv. Štefana.

In so kamenjali Štefana, kateri je
klical, rekoč: Gospod Jezus! sprejmi
mojo dušo. Dej. ap. 7, 58.

Znano vam je iz zgodeb stare zaveze, da sta se svoje dni v dvoboju bojevala David pastirček in velikan Golijat. Ta dvoboj je bil odločen z jako nejednakim orožjem. Golijat je bil oborožen z bronasto čelado, z mečem pa sulico, David pa je imel le palico in pet kamenov. Velikan je bil oni, majhen David. Kdo bi ne bil mislil, da Golijat Davida na prvi mah poseka in premaga? Toda stvar se je zasukala ravno nasprotno; prvi lučaj Davidov je podrl Golijata na tla, in David je zmagal.

Tako in še mnogo bolj različno je bilo tudi orožje, s katerim se je moral bojevati sv. Štefan proti judom. Ti pridejo na bojišče oboroženi s kameni, sv. Štefan pa samo s čednostmi. Judov je bilo mnogo, a sv. Štefan čisto sam. Tudi tukaj bi se bilo reklo: Štefan bo premagan, judje bodo zmagoslavni. Če pa vso stvar dobro prevdarimo, spoznamo, da je Štefan v duhovnem oziru zmagal ter jude osramotil, tako da je velikoveč on pobil jude s kameni, kakor oni njega. Petere sovražnike je imel sv. Štefan, in te je pobil takorekoč s petimi kameni. Kameni pa so bili njegova modrost, njegova nedolžnost, njegova gorečnost, njegova ljubezen, njegova srčnost. Zato tudi dejanje apostolsko o njem pravi, da je bil *poln*

milosti in moči, poln modrosti in poln sv. Duha. Sv. Štefan nam je dal s tem dober nauk, kako se je tudi nam bojevati, da zmagamo vse sovražnike naše duše.

Pa oglejmo si natančneje petero zmago sv. Štefana! Zmagal je 1. pismarje, 2. krive priče, 3. krivične sodnike, 4. svoje kamenjalce, 5. celo smrt. To petero zmago je dobil posnemaje v vsem zgled svojega nebeškega Učenika. Kako se je to vršilo, razložim danes v čast sv. Štefanu, nam pa v dušno korist.

1. Sv. Štefan je bil dijakon krščanske občine v Jeruzalemu, jeden tistih sedmerih brezmadežnih mož, katere so bili apostoli izvolili, da preskrbujejo vdove in sirote ter vravnavao skupno cerkveno premoženje. Bil je mlad, goreč, učen mož in čudodelnik med ljudstvom. Zato je pridobil že veliko spričevalcev Gospodu. Pogumno je povedal trdovratnim judom, da stara, od Mojzesa vpeljana božja služba poneha, ter se umakne novim, od Kristusa ustanovljenim napravam. S tem mu postanejo zagrizeni sovražniki. Zategavoljo zberó razne zastopnike tedanjih strank med judi, zlasti pismouke iz shodnic Libertincev, Cirencev, Aleksandrijcev in še drugih. S temi je imel sv. Štefan izbojevati prvi boj, nad temi je dobil tudi zmago. Razpravljal je z njimi verska vprašanja *in niso se mogli zoperstati modrosti in Duhu, kateri je govoril*, pristavlja sv. pismo. Nekatero je namreč ugnal s svojimi dokazi, da so spoznali svoje zmote ter se jim odrekli, druge pa je osramotil tako, da jim je očitala lastna vest gotovo zmoto in sicer zadolženo, če bi se k resnici ne hoteli obrniti.

Hotel jih je vse zbegane zbrati pod peroti Kristusove, hotel jih je — povablence — sklicati k večerji in sicer z ojestro besedo rekoč: *Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno sv. Duhu ustavljate.* (Dej. ap. 7, 51.) S tem je posnemal svojega Učenika, ki je Iskarijota svaril z lepo, pa mu tudi zagrozil: *Gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan.* (Mark. 14, 21.)

Mi se imamo učiti iz tega, da mora tudi nam biti naš bližnji na skrbi, da ga imamo z lepo besedo, pa tudi, če ta ne izda, ojestro posvariti zaradi pregrešnega, pohujšljivega življenja. Seveda se mora to zgoditi modro in previdno, kakor bi narekoval sv. Duh.

2. Drugi boj je imel sv. Štefan izbojevati s krivimi pričami. Te so bile že naprej najete in podšuntane, da trdijo: Štefan je govoril zoper sv. mesto, zoper tempelj in Mojzesovo postavo. S svojo nedolžnostjo je sveti dijakon osramotil tudi te. Zakaj

sv. pismo pristavlja po tej zatožbi: *In so gledali vanj vsi, kateri so sedeli v zboru, in so videli njegovo obličje, kakor obličje angeljevo.* (Dej. ap. 6, 15.) Predno je sv. Štefan kaj odgovoril na krivo pričevanje, predno se je zagovarjal sam, zagovarjal ga je Bog, tako, da je sam pogled vanj mogel sodnike prepričati o dijakonovi nedolžnosti. V nebeško lepem obličju se je zrcalila angeljsko čista duša.

Potem, ko ga je vprašal veliki duhoven proti tem pričam: »Ali je temu res tako?« — govoril je sv. Štefan, pravi sv. Hilarijon, kakor z angeljskimi ustmi, ker je bil poln sv. Duha. Dokazal jim je, da je Jezus Kristus očakom obljubljeni Odrešenik, da so ga pa oni izdali in umorili.

Tudi božji Odrešenik je bil po krivem tožen, in če tudi ni nič odgovoril, rekel je Pilat sam, njegov sodnik, da ne najde krivice nad njim.

Zopet nauk za nas, da zoper obrekovalce ni vspešnišega in častnišega boja, kot nedolžno in neomadežano življenje. Tako je rekel že stari Dijogen, da se nad sovražniki najbolje maščuje s poštenim, krepostnim življenjem. Če torej kdo reče o tebi, da si n. pr. skop in lakomen, pokaži v dejanju, da nisi, pokaži z radodarnostjo. Če kdo reče o tebi, da si navskriž s šesto zapovedjo, pazi sam na se, da nikoli ne daš k temu povoda. Če ti kdo reče, da nič ne skrbiš za svojo dušo, hodi rad v cerkev, tudi, kolikor mogoče, ob delavnikih, in pomudi se v praznikih dalje v cerkvi in prejmi večkrat sv. zakramente.

3. Tretji boj je imel sv. Štefan izbojevati s krivičnimi sodniki. Po pravičnem zagovarjanju sv. Štefana so se zaradi njegove neustrašene gorečnosti *togotili v svojih srcih, in so z zobmi škripali zoper njega.* Pa tudi te je premagal. Ko namreč ni več našel človeškega pripomočka, in so sodniki bili brez pravega čuta, obrnil se je s polnim zaupanjem k Bogu. Ko pa se je ozrl proti nebu, *videl je božje veličastvo in Jezusa stati na desnici božji. In je rekel: Glejte! vidim nebesa odprta in Sinu človekovega stati na desnici božji. Zavpili so pa z velikim glasom in zatisnili svoja ušesa.* Tako jih je zadel, tako jih je premagal s svojo gorečo besedo in s pomočjo božjo.

Sveti Štefan je videl Jezusa stati na desnici božji, kakor bi bil Jezus pripravljen prihiteti mu na pomoč ter se zanj bojevati.

Tudi takega bojevanja se je bil naučil sv. Štefan od svojega Učenika. Jezus je namreč, vedoč, koliko trpljenja in kako grozna

smrt ga čaka od krivičnih sodnikov, šel poprej na Oljsko goro molit k svojemu nebeškemu Očetu, in ta mu je poslal angelja, ki ga je potrdil.

4. Sv. Štefana je pogled v nebo navdal z novo močjo. In potreboval je je! Zakaj že ga je čakal nov boj, pa tudi nova zmaga in sicer boj s kamenjalci, z morilci. Premagal jih je z molitvijo. *In je pokleknil in s velikim glasom vpil, rekoč: Gospod! ne prištevaj jim tega greha.*

Molil je za svoje sovražnike bolj goreče, kot zase, ker zase je molil stojé, za pobijalce klečé. Grehi njihovi in vseh sodrugov in pomagačev so vpili na maščevanje proti nebu. Sv. Štefan pa jih je hotel z molitvijo pobiti, končati. In posrečilo se mu je. Zakaj spreobrnil se je po njegovi molitvi Savel, ki je varoval oblačila pobijalcev, in Savel-Pavel je potem pridobil na tisoče drugih judov in nejevernikov za Jezusovo vero.

Jezus Kristus se je tudi z dobrotami in molitvijo bojeval proti svojim sovražnikom; še na križu je molil zanje in s tem pripomogel, da se je stotnik spreobrnil in drugi ljudje na Kalvariji skesano se na prsi trkali. Zase je molil Kristus šele prav na zadnje, poprej za druge.

Tako nam Učenik in učence dajeta prelep zgled, kako treba premagati svoje sovražnike. Kaj hudega storiti komu z roko, z orožjem, z jezikom, to ni nikaka umetnost. Toda miren ostati pri tem, potrpežljiv biti in še kaj dobrega storiti svojemu nasprotniku, to je krščanska močnodušnost, krščanska ljubezen, krščansko maščevanje.

5. Zadnji boj in zadnja zmaga sta sv. Štefanu pripisati v njegovi prestrašni smrti.

Prvi je bil on; ni bilo še videti do takrat nobenega apostola, nobenega družega kristijana, ki bi bil šel v mučeniško smrt pred njim, da bi se bil sv. Štefan lahko zgledoval nad njim. Prvi je bil, ki je s svojo krvjo podpisal testament Kristusov in kakor s krvavim pečatom zapečatil. Toda premagal je smrt s tem, da se je ni bal, marveč jo še srčno klical k sebi rekoč: *Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo!* S temi besedami je kratko in najbolje naznanil, kako se z vero, upanjem in ljubeznijo premaga celo smrt. Svojo vero je pokazal, ker je Jezusa imenoval svojega Gospoda; svoje upanje je razodel, ker ga je poklical kot svojega Odrešenika, ne zanašaje se na svoje zasluženje; svojo ljubezen je pokazal, ker mu je izročil svojo dušo, ne menéč se za telo.

To je bil nauk Kristusov, ki je molil na sv. križu: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!* In če tudi je smrt sv. mučenca telesno pobila, vendar ga ni končala, zakaj njegov duh se je preselil v božje roke. Tako lepo je zapisal sv. Luka o njegovi smrti: *In ko je bil to izrekel, je zaspal v Gospodu.* Ni zapisal, da je umrl, ampak *zaspal v Gospodu.*

Ko je bilo zadnjikrat l. 1099. v križarskih vojskah oblegano mesto Jeruzalem, stopil je prvi na mestno obzidje Bogomir Bujonski, vojvoda lotarinški, in je bil zato oklican za prvega kralja jeruzalemskega.

Judovski Jeruzalem je podoba nebeškega Jeruzalema, nebeškega kraljestva. In kdo je bil prvi, ki si ga je osvojil? Slišali smo, da sv. Štefan. Zato je tudi on knez, prvak vseh mučencev. Že ime to naznanja: Štefan — venec, krona. *Šlo jih je za njim srčno, pogumno, neustrašeno, za sv. vero na tisoče in milijone, zgledovali pa so se vsi nad prvakom mučencev, sv. Štefanom,* pravi sv. Avguštin.

Bog je prvaštvo sv. Štefana razodel tudi očitno. Velik mučenec je bil sveti Lavrencij, in vendar je takrat, ko so prenesli truplo sv. Štefana v Rim in sicer k grobu sv. Lavrencija, ta sprejel sv. Štefana tako spoštljivo, da se je sv. Lavrencij, ki je ležal v taisti cerkvi, premaknil s svojim truplom proti levi strani ter prepustil sv. Štefanu desni, odličniši prostor. Zato so Italijani nadeli sv. Lavrenciju pridevek »uljudni Španec«.

Kristijani! Kakor sv. Štefanu, tako se tudi nam vrsti v življenju neprenehoma boj za bojem; vprašanje pa je, ali se vrsti tudi z maga za z mago? To vprašajte danes vsak svoje srce! Vest vam pové, ali ste vsak naval skušnjav tudi srečno premagali? Pride pa tudi za nas vsacega kedaj zadnji boj, boj s smrtjo. Kdo nam takrat pomaga do duhovne zmage? Zgled Kristusov, zgled sv. Štefana pa zgled tistega moža, za katerega je sv. mučenec molil na zadnjo uro. Želim namreč, da bi tudi mi vsi mogli na zadnje reči s sv. Pavlom: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Sedaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični Sodnik.* (II. Tim. 4, 7. 8.) Amen.

Val. Bernik.

Nedelja pred novim letom.

Resnice svete vere. — V. Jezus Kristus — obljubljeni Odrešenik.

Glej, ta je postavljen v padec in v
vstajenje mnogih v Izraelu in v zna-
menje, kateremu se bo zoper govorilo.
In tvojo lastno dušo bo meč presunil.

Luk. 2, 34. 35.

1. Danes teden smo slišali, kako je Jezus Kristus že kot malo dete v naročju svoje Matere čudezno dopolnil vsa prerokovanja. Bil je res v tistem času, v tistem letu, od tiste Device, iz tistega rodú, v tistem mestu rojen, od tiste zvezde naznanjen, od ptujih kraljev moljen, kakor so preroki stare zaveze prerokovali o prihodnjem Odrešeniku. Tedaj so ga pač Judje kot svojega Mesija spoznali in z veseljem sprejeli? Ah, ne, preljubi moji! Že danes izreče v preroškem duhu sveti in častitljivi starček Simeon, ko zagleda Jezusčka v naročju božje Matere: *Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo zopergovorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil.* (Luk. 2, 34. 35.) Kaj, kristijani moji, ali se čudite nad tem? ali se morda celo spodtikujete nad tem preganjanjem, nizkostjo in zaničevanjem Zvoličarja? — Toda *vedite* — piše cerkveni učenik sv. Bernard — *Jezus Kristus ni prišel, da bi svet nad njim strmél, ampak da bi napuh, lakomnost in mesenost svetá obsodil in ljudi kaj boljšega učil.* Pri tem seveda je bil znamenje, kateremu se je zopergovarjalo, zaničevalo in preganjalo — in vse to je ljubeče srce matere Marije kakor meč prebodlo. — Pa vse to je bilo v sklepih božjih zapisano, da bo Zveličar za grehe svetá trpel in krvavo pokoro delal. In glejte, vse to grenko življenje, trpljenje in smrt Odrešenikovo so preroki že več sto let naprej natanko napovedovali in se je na Kristusu do pičice spolnilo. Da se bomo še bolj potrdili v veri na Gospoda našega Jezusa Kristusa, hočemo še na dalje premišljevatí čudezne prerokbe in sicer: I. O življenju Zveličarjevem, II. o trpljenju Zveličarjevem.

I. 2. Prerok Jeremija je že 600 let naprej naznanil, kaj se bo dogodilo v prvih dnevih Odrešenika. Prerokba se tako-le glasi:

a) *Na visocem se je zaslišal glas plakanja, žalovanja in joka Rahelinega, ki objokuje svoje otroke in se ne dá potolažiti zavoljo*

njih, ker jih ni več. (Jer. 31, 15. in Mat. 2, 17. 18.) Glejte, umor betlehemskih otrok je tukaj prerokovan. — Ko pridejo trije Modri z Jutrovega ter vprašajo po novorojenem Zveličarju sveta, *se je kralj Herod prestrašil in ves Jeruzalem z njim.* (Mat. 2, 3.) Pa kako, zakaj se je ustrašil? ali bi se ne imel tem bolj veseliti? Ta hinavski, posvetni in častilakomni vladar si je mislil Mesijo kakor mogočnega kralja, katerega se bo vse oklenilo in se mu podvrglo, zato se je, ko je le besedico o njegovem rojstvu slišal, že tresel in bal za svoj prestol in krono. In v njegovem brezbožnem srcu se takoj rodi misel, novorojenega Zveličarja spraviti s sveta. In ker ni mogel izvedeti, kateri otrok v Betlehemu da je ravno Zveličar, je grozovitež ukazal pomoriti vse fantiče po dve in manj let po vsi betlehemski okolici. Strašno in po črki se je izpolnilo prerokovanje, zares se je slišal v tistih dnevih velik jok in krik otrok, katere so grozoviti rablji neusmiljeno morili, in neštevilne matere so žalovale po svojih nedolžnih otročičih in se niso dale potolažiti.

Toda novorojeni Zveličar je odšel hudobneževim rokam. Zakaj angelj se je prikazal Jožefu ter mu rekel, naj hitro beži v Egipt. Pa z a k a j n a j b e ž í? Ali bi ne bil vsegamogočni Bog mogel obvarovati božjega Deteta? Saj bi ga bil lahko s čudežem nevidnega storil, ali njegove preganjavce v hipu usmrtil? Lahko bi bil to storil; ali mladi Jezus je moral bežati. Jasen nauk za nas, da mi v tistih primerljajih, v tistih nevarnostih k grehu, ko je beg mogoč, ne smemo pričakovati še posebne milosti, ampak moramo bežati. Da, bežite pred vsakim Herodom, pred tistimi brezbožnimi in popačenimi ljudmi, ki z dvorežočim mečem svojega nesramnega jezika nedolžnost moré in še grozovitneje kot tisti Herod na Judejskem ne pogubé le teles, ampak tudi neumrjoče duše. O varujte se, posebno ti mladina, vse obhoje in vsega sladkanja s hudobnimi osebami; bežite z Jezusom! — In tako dolgo je ostalo božje Dete v Egiptu, dokler se nebeški angelj Jožefu ne prikaže in zapové Jožefu: *Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in pojdi na izraelsko zemljo.* (Mat. 2, 20.) In čujte, tudi ta dogodek iz življenja Odrješnikovega je že 800 let naprej napovedan. Zakaj tako govori Bog po preroku Ozeju (11, 1): *Kakor preide jutro, tako bo prešel Izraelov kralj . . . iz Egipta sem poklical svojega sina.* Zares, hitro kakor jutranji mrak je ginil kralj Herod, ko je bil nedolžne otročiče pomoril; zadela ga je strašna bolezen, tri leta so ga živega črvi razjedali. Po smrti Herodovi pa je Bog, kakor prerokba govori, po angelju poklical svojega Sina iz Egipta.

b) V preroškem duhu gleda sv. Caharija že 500 let poprej, kako Zveličar obhaja kot kralj mirú svoj slavni vhod v Jeruzalem ter vsklikne: *Močno se veseli, hči sijonska, raduj se, hči jeruzalemska! Glej, tvoj kralj pride k tebi, pravičen je in Rešenik; on je reven, in sedeč na oslici in sicer na mladem osličnem žrebetu. Slehrni izmed vas, predragi moji, vé, da je Jezus cvetno nedeljo šel v Jeruzalem in vsa množica se je veselila ter stlala veje na pot in radostno pozdravljala Zveličarja rekoč: Hosana Sinu Davidovemu!* In po besedi, kakor je Caharija prerokoval, je jezdil Kristus na oslici in zraven je bilo mlado žrebe. In prečudno: *Reven bo ta kralj, ta Zveličar*, napoveduje Caharija. In zares je bil reven preljubi Jezus. V revnem hlevu rojen živi 30 let od svojih rok; zadnja tri leta od miloščine dobrih ljudij. In sam potrdi: *Lisice imajo svoje brloge, ptiči svoja gnjezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil.* (Mat. 8, 30.) *On je, ko je bil neskončno bogat, za nas reven postal, — da bi mi na milostih in zaslugah bogati postali za nebesa.*

c) Kako nespametni in zaslepljeni so bili pač Judje, ko so si prihodnjega Zveličarja vedno mislili kot bogatega, mogočnega kralja, obdanega od posvetnega blišča. Da, kralj bode on, in bo tudi novo kraljestvo ustanovil, pa ne minljivega, posvetnega, ampak duhovno kraljestvo, sv. cerkev, kraljestvo milosti in resnice, in zato ravno bo nastopil na svetu kot velik učenik. Samo v sv. bukve naj bi bili Judje pogledali, pa bi se bili tega prepričali. Razločno prerokuje Izaija (61, 1.) o Zveličarju: *Gospodov duh je nad menoj, ker me je Gospod pomazilil, poslal me je pridigovat krotkim ali ubogim, da ozdravim pobite v srcu in oznanim jetnikom prostost in zaprtim rešenje.* (Luk. 4, 18.) *Tisti dan bo Jesetova korenina stala v znamenje ljudstvu: njega bodo molili narodi.* (Iz. 11, 10.) *In kakor pastir bo pasel svojo čredo.* (Iz. 40, 11.)

Pa kako bo mogel Odrešenik, ko se bo le reven in nezaten, brez mogočnosti na zemlji prikazal, kako bo mogel duhovno kraljestvo resnice v srcih ljudij sezidati? *Recite malosrčnim — prerokuje (Izaija 35, 4.) — vtolažite se in nikar se ne bojte: glejte: Bog sam bo prišel in vas bo rešil. Tedaj se bodo slepim oči odprle in ušesa gluhih se bodo odmašile, tedaj bo kruljevi poskakoval kakor jelen in jezik mutastih se bo razvezal.* Predragi poslušalci! iz evangelija vemo (Mat. 11, 5, Luk. 7, 21.), da je Kristus hodil po vsi Judeji, da bi ubogim evangelij oznanoval, grešnike spreobračal in tolažil vse potrte in žalostne. Da bi svoj nauk potrdil in svojim

besedam moč dal, je delal ravno tiste čudeže, katere je prerok napovedal.

č) In vendar napové danes pobožni starček Simeon o božjem Detetu, ko je še počivalo v naročju svoje Matere: *Ta je postavljen . . . v znamenje, kateremu se bo zopergovarjalo*. Ravno to, glejte, je prerok Izaija 700 let pred njim povedal, da se nam ni kar nič izpodtikati nad tem, ko vidimo Jude, kako Jezusa in njegov nauk zaničujejo in zasramujejo. *Obema Izraelovima hišama — prerokuje Izaija (8, 14.) — bo v kamen spodtike in v skalo pohujšanja. Gorjé . . . hudobnemu zarodu, pregrešnim otrokom; zapustili so Gospoda, preklinjali so Svetega Izraelovega, odstopili so nazaj.* (Izaija 1, 4.)

Predragi! Kako resnično se je izpolnila ta prerokba! Lahko bi se reklo, da vsak list v evangeliju nam priča, kako so bili Judje do Jezusa neverni, trdovratni in hudobni. *Glej, ta je postavljen v znamenje, kateremu se bo zopergovorilo*. Ali se ta napoved ne izpolnjuje tudi v sedanjih časih? O, koliko ljudem je Jezus in njegova cerkev, njegov nauk v znamenje, kateremu vedno zopergovarjajo. Nič jim ni na veri Jezusovi prav in dobro, nič jim ne ugaja — oni bi po svoji pameti vse drugače obrnili. Po nauku sv. Bernarda Kristusu zopergovarjajo: napuhnjeni njegovi ponižnosti, lakomni njegovemu uboštvu, požrešni njegovi treznosti, lenuhi njegovemu trudu in gorečnosti itd. *Tako se tudi misli razodenejo iz mnogih src*, to je, po tem se more spoznati, da so nekateri samo po besedi kristijani, v dejanju pa Jezusa Kristusa tajé. Drugi zopet divjajo v satanskem sovraštvu zoper sv. vero in vse, kar je Kristusovega. Pri tem se pa sklicujejo na svojo učenost in imenitnost in kažejo na to, kako jim vendar dobro gré, sevé, ker vživajo le žulje ubozega ljudstva, da bi toliko lažje priprostega človeka v veri zmotili ter bi si revček mislil: mora le vendar nekaj na tem biti, ker taki ljudje vero zaničujejo, ker so tudi »učeni«. A, prijatelji, ne motite se, pomislite, da sveta, čista vera Jezusa Kristusa ošabnemu, mehkužnemu, popačenemu svetu ne ugaja. In tako tudi mora priti, saj je bilo prerokovano. In ker se vse to natanko dopolnjuje že danes, mora nas to le še bolj potrditi v veri na Jezusa Kristusa. In še bolj bomo razumeli današnji evangelij, ko Simeon Mariji napové, da bo meč presunil njeno dušo, ko bomo nadalje slišali prerokovanja o trpljenju *Zveličarjevem*, katera so se v Kristusu natanko dopolnila, dopolnile so se pa tudi besede Simeonove na Mariji, ko je ona vsa užaljena stala pod križem svojega ljubega Sina.

II. 3. Posvetno misleči Judje so si še zmiraj mislili Odrešnika kakor mogočnega junaka, kateri jih bo rešil rimskega jarma. Toda ne jarma Rimljanov, ampak še veliko bolj žalostnega jarma grehov in satana je imel Mesija rešiti Jude in ves svet. To so lahko na sto krajih brali v svojih sv. bukvhah.

d) Tako se najde pri preroku (Iz. 53, 6.): *Mi vsi smo bili ko ovce zašli, slehern se je bil obrnil po svojem potu; Gospod pa je nanj položil nas vseh pregrehe . . . On je bil ranjen zavoljo naših grehov in potrtno zavoljo naših hudobij . . . z njegovimi ranami smo bili vsi ozdravljeni.* In zdaj poslušajte, kristijani, kako so preroki po božjem duhu razsvetljeni že posamezna trpljenja Zveličarjeva v prihodnosti gledali; kako so se njih popisovanja prečudno izpolnila na Kristusu Gospodu!

e) Preroki: David, Jeremija in Caharija so 1000 ali 600 let poprej povedali, kako in po kom bo Mesija prodan v roke svojih sovražnikov. Glasé se pa prerokbe tako: *Tudi človek, ki sem ž njim v miru živel; ki sem se nanj zanašal; ki je moj kruh jedel, je vganjal veliko zvijačo zoper mene.* (Cah. 40, 10.) *In sem rekel (upornikom): Če se vam prav zdi, mi dajte plačilo. In odtehtali so mu trideset srebrnikov. In Gospod mi je rekel: Vrzi to lončarju, lepo ceno, po kateri so me cenili. In vzel sem trideset srebrnikov in sem jih vrgel v hišo Gospodovo lončarju.* (Cah. 11, 12. 13.) *In so vzeli trideset srebrnikov ceno cenjenega, katerega so skupčevali od Izraelovih otrok in so jih dali za njivo lončarjevo.* (Jerem.)

Ko je (potem Zveličar) sojen, naj gré ven obsojeni, in njega molitev mu bodi v greh. Njegovih dnij bodi malo, in njegovo škofijsko službo naj prejme kdo drugi. (Cah. 108, 7. 8. Dej. ap. 1, 20.) Zares stoji v tej prerokbi vsa zgodba izdajalca Judeža pred našimi očmi! On je bil res tisti mož, s katerim je dobri Jezus v miru živel, na katerega se je zanašal, ker je bil njegov apostol; in še pri zadnji večerji je ž njim kruh jedel. Ali Judež je vganjal zoper njega veliko zvijačo; šel je skrivaj k Jezusovim sovražnikom ter rekel: *Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal?* (Mat. 26, 15.) In kakor je bilo prerokovano, so mu obljubili trideset srebrnikov. Ko je bil nedolžni Jezus k smrti obsojen, se je kesal Judež nad svojim dejanjem in molil. Ali njegova molitev mu je bila v greh, je bila le obupovanje. In res je vrgel trideset srebrnikov v tempelj ter ni hotel več o njih vedeti. *Veliki duhovni pa so vzeli srebrnike in so rekli: Ne spodobi se jih devati v tempeljevo skrinjico, zakaj to je cena krvi. Sklenili so pa in kupili zanje lončarjevo njivo za*

pokopališče ptujcev. (Mat. 27, 6—7.) Judež je na to res šel in se z vrvjo obesil, si tako pred časom življenje vzel in njegovo škofijsko (ali apostolsko) službo dobil je drugi — sv. Matija. Preljubi moji, ali je potreba še natančnejšega prerokovanja? Ali se ni do pičice tako zgodilo?

f) Tudi druge okoliščine trpljenja so napovedovali. Žalovaje gleda prerok Izaija (53, 7): *Kakor ovca je peljan v zaklanje in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže in ne odprè svojih ust . . . Svoje telo sem dal njim, ki zo me bili, in svoja lica njim, ki so pulili brado; svojega obličja nisem obrnil od njih, ki so me zasramovali in zapljevali.* (50, 6.) Kdo ne vé iz trpljenja Kristusovega, da se je to strašno in krvavo trpljenje natanko izpolnilo, kako je bil od sodnika do sodnika peljan, po rabeljnih zaničevan in tolčen in zapljuvan.

g) David gleda v preroškem duhu zadnje ure trpljenja ter jih v psalmu (21, 17—19) popiše: *Veliko psov me je obsulo; truma hudobnih me je oblegla. Moje roke in moje noge so mi prebodli; vse moje kosti so razšтели . . . Moja oblačila so si razdelili in za mojo suknjo so vadjali. In dajejo mi žolča v jéd in v moji žeji me napajajo s kisom.* (68, 22.) *Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo, z ustnicami gibljejo in z glavo majejo. V Gospoda je zaupal, naj ga reši; otmè naj ga, ker ga ljubi.* (21, 8. 9.) Skoro bi mislili, da je David sam stal na Kalvariji in gledal z lastnimi očmi, kjer se je ravno tako zgodilo kot je on 600 let poprej popisoval. Truma ljudij, divjih kot psi, je ljubega Zveličarja na Golgati obdajala. In ko so ga na križ devali, so mu grozovitno prebodli roke in noge in so jih raztegnili, da so se lahko štele njegove kosti. In rabelji so si res oblačila Zveličarjeva razdelili in za suknjo vadjali. In ko Kristus silno utrujen po odtoku krvi vzdihne: *Žejen sem!* mu dajo žolča in kisa in tako nehoté prerokbo dopolnijo. In prečudno, ko so hudobni veliki duhovni in pismarji ob križu šli, so po besedah tisto zaničevanje izgovarjali, kakor ga je prerok zapisal: *V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga rad ima.* (Mat. 27, 43.)

h) In kako se Jezus obnaša sovražnikom nasproti? Izaija pravi, *da bo za hudodelnike prosil* (molil). Evangelist Luka (23, 34.) piše: *Jezus pa je rekel: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.* In ko je Mesija na križu sklenil svoje življenje, kaj se bo potem z njim zgodilo? *Njegov grob bo častitljiv*, govori prerok Izaija. (10, 11.) *Ker ne boš pustil moje duše v peklu in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu videti trohnobe.* (Psl. 15, 10.) In evangelij res

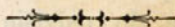
spričuje, kako je Jožef Arimatejec šel k Pilatu si truplo Jezusovo izprosil ter je položil v nov, iz skale izsekan grob. Tako ni gledal trohnohe, ker je tretji dan živ in veličasten vstal iz groba.

Preljubi moji! Kako vam je bilo pri srcu, ko sem vam dokazoval, da so preroki o Zveličarju tudi najmanjše okoliščine njegovega življenja in trpljenja napovedali, kakor se je natanko celó po črki v Kristusu dopolnilo, kako vam je bilo pri srcu? O, komu bi se srce z veseljem in tolažbo in z živo vero ne napolnilo, kdo bi ne vskliknil: O kako imamo vendar lepo in veličastno, kako resnično in božjo vero! Njeno resničnost in božanstvo z rokami lahko primemo, moremo se do najvišje gotovosti prepričati, da je Jezus Kristus, ustanovnik naše sv. vere, pravi od Boga obljubljeni in poslani Zveličar svetá. Zakaj kako je mogoče, da so preroki 6—7—800 let naprej življenje in trpljenje Zveličarjevo tako jasno in razložno v duhu gledali in prerokovali? Drugače ne, kakor le z božjo pomočjo; njih prerokovanja so samo čudeži božje vsegavednosti; na nepremakljivem temelju teh krasnih čudežev počiva naša vera v Kristusu kot Zveličarju svetá; Bog sam je v stari zavezi neprenehoma kazal nanj kot na svojega svetega poslanca. In zdaj stoji v novi zavezi ta veliki poslanec Božji in je nebeški podobi, katero so preroki zrlí in naslikali, popolnoma jednak. Ali ga ne bodo tedaj vsi ljudje spoznali in verovali na njegove besede in njegov uk? Da, tako si bomo mislili. Toda žalibog, kdor le po sili hoče biti slep, ta ostane tudi slep. Zares trdovratnost in otrpnenost nekaterih ljudi do vseh usmiljenj božjih nima mejá. Pekel mora biti in nobeden ga bolj ne zasluži, kakor nevernež, in pravičen je božji izrek: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 15.) In zdaj razumemo še bolj skrivnostno besedo, katero je Simeon po današnjem evangeliju izrekel nad mladim Jezusom: *Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih!* Ravno zato, ker je vse prerokbe čudežno dopolnil in se pred ljudmi tako očividno kot obljubljenega Odrešenika pokazal, ravno zato bo vsem, ki nanj in na njegov nauk ne verujejo, v padec, t. j. v večno pogubljenje, ker nimajo nobenega izgovora več in ne morejo reči pred sodnim stolom Božjim: Gospod, mi nismo poznali tistega, katerega si v naše zveličanje poslal iz nebes.

Nam pa, preljubi, naj bo Gospod Jezus ne v padec, ampak v vstajenje. Mi verujemo vanj trdno in nepremakljivo, in ho-

čemo tudi delati, kar nas je učil in nam zapovedal. Vprašajmo se v težkih dogodkih, ko ne vemo, kaj bi kot kristijani počeli, vprašajmo se: Kaj bi pač v tem primerljeju moj nebeški Učenik hotel in storil? In tako potem tudi storimo! In ako smo se do sedaj preveč ozirali na mnenja, navade in zglede svetá, obžalujmo to še v starem letu; v novem letu začnemo drugače. Jezus Kristus in njegov sv. evangelij nam bode v vsem predpoda in vodilo. In on, ljubeznivi prijatelj, nas sam k temu opominja rekoč (Jan. 8, 12.): *Pridite, hodite za menoj! In kdor hodi za menoj, ne tava po temi, ampak ima luč življenja.* Amen.

A. Žlogar.

Pogled na slovstvo.

1. **Zbirka lepih zgledov.** Duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli. Zbral Anton Kržič. I. zvezek. Str. 16 + 808. V Ljubljani. Založila Katol. Bukvarna. Natisnila Katol. Tiskarna. 1896. Cena 3 gld. Za naročnike »Duhovnega Pastirja« 1 gld. 50 kr. — Knjiga »Zbirka lepih zgledov« I. zvezek je gotovo znamenita novost v našem slovstvu. Šmid-Janežičev „Zgodovinski katekizem“, jedini zastopnik te stroke, je jako zastarel, in je gledé obsirnosti in natančnosti zelo pomanjkljiv. „Zbirka lepih zgledov“ pa podaja za vsak slučaj toliko raznovrstnih primerov, da si bo pripravnih izbral lahko pridigar ali priložnosti propovednik, katehet ali društveni govornik. Ker se ozira „Zbirka“ na domače in tuje vire, je ob jednom zanimiva in natančna. Prvi zvezek obravnava pač le vsestranski po abecednem redu besede do črke *D*, toda ni je skoro verske resnice, ki bi se ne dala pojasniti z dosedaj nabranimi zgledi. Vsi taki zgledi se lahko dobé s pomočjo pridejanega začasnega stvarnega kazala.

2. **Koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za leto 1897.** Namenjen zlasti slovenski duhovščini. Deveti letnik. Izdalo in založilo „Katoliško tiskovno društvo“ v Ljubljani. Natisnila Katoliška tiskarna. 12°. Str. 147. Cena 1 gld. 20 kr. — Poleg raznovrstne duhovščini vrlo koristne koledarske vsebine nahajamo v letošnjem letniku dve zanimivi novosti. Od str. 113 do 121 je po „Vrhbosni“ posnet jako poraben sestavek: „Službeno uradovanje duhovnega pastirja“. Nato sledè: „Variae benedictiones ex Rituali Romano“ in sicer 1. Benedictio apostolica in articulo mortis; 2. Benedictio adulti aegrotantis; 3. Benedictio cuiuscunque medicinae; 4. Benedictio loci, in 5. Benedictio ad omnia. Nadaljuje se tudi za književnost prav važna „Ocena slovenskih knjig za mladino“ (str. 126 do 135), ki daje koledarjem tiskovnega društva stalno veljavo.

3. **Naši Salezijanci ali črtice o družbi Salezijanski ter njenem pričetku na Kranjskem.** Pisal J. S., katehet. V Ljubljani 1896. Knjižica ima namen pospeševati salezijanske naprave po naših domačih tleh in se dobiva pri č. gospodu J. Smrekarju, katehetu v Ljubljani, po 30 kr.

